

‘Optimaliseren van effectief studeren’

K. Oude Roelink 337095
M. Coga 334622
Bachelorrapport SPH & MWD

Academie Mens en Maatschappij
Saxion Hogeschool Enschede

‘Optimaliseren van effectief studeren’

Het in kaart brengen van de huidige studiehouding en ideeën over verbetering van de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten binnen de Academie Mens en Maatschappij van Saxion Hogeschool Enschede

Kelly Oude Roelink 337095

Manuela Coga 334622

Bachelor begeleider: W. van de Stadt

Academie Mens en Maatschappij

Saxion Hogeschool Enschede

Enschede, april 2016

Voorwoord

Voor u ligt het bachelor rapport van leerpakket 9.2. Het bachelor rapport is het resultaat van het onderzoek dat gedaan is naar het optimaliseren van de studiehouding van derde- en vierdejaarsstudenten van de Academie Mens en Maatschappij van Saxion Hogeschool Enschede. Het onderzoek 'Optimaliseren van effectief studeren' is een vervolgonderzoek dat gedaan is in 2012 door twee voormalige Saxion studenten. In overleg met de opdrachtgever Geke Flier, Saxion Hogeschool, is in het huidige onderzoek gebruik gemaakt van dezelfde hoofdvraag en deelvragen als het oud-onderzoek.

Bij deze bedanken wij Willemijn van de Stadt en medestudenten voor de intervisielessen. Ook willen wij Geke Flier bedanken voor de samenwerking.

Kelly Oude Roelink en Manuela Coga

Enschede, april 2016

Samenvatting

In het onderzoek 'Optimaliseren van effectief studeren' wordt de studiehouding van derde- en vierdejaarsstudenten van de Academie Mens en Maatschappij, van Saxion Hogeschool Enschede, onderzocht. Het doel is het in kaart brengen van de huidige studiehouding. Daarnaast worden er ideeën gegeven over verbetering van de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten binnen de AMM. Voor de lange termijn kan het diplomarendement binnen de AMM geoptimaliseerd worden. Om de studiehouding te onderzoeken is er naar literatuur gezocht om antwoord te geven op wat een effectieve studiehouding is, wat de visie is van de AMM en welke interventies al doorgevoerd zijn. Uit de theorie blijkt dat een effectieve studiehouding voornamelijk te maken heeft met motivatie, planning en karakter en persoonlijke leerstijl. Binnen de AMM wordt er gebruik gemaakt van de methode EMMA. EMMA heeft drie speerpunten: competentiegericht onderwijs, de actieve rol van de student en persoonlijk leertraject. Daarnaast is er gekeken naar interventies. Binnen het onderwijs kunnen er interventies in drie categorieën doorgevoerd worden, namelijk interventies gericht op docenten, studenten en studieomgeving. Uit persoonlijke communicatie met de manager van de afdeling, blijkt dat er de afgelopen jaren een aantal interventies zijn doorgevoerd met als doel meer verbondenheid te creëren.

Om te onderzoeken in welke mate er sprake is van een effectieve studiehouding binnen de AMM is er gebruik gemaakt van een schriftelijke en digitale enquête. In totaal hebben 247 respondenten deelgenomen aan de enquête. De gegevens zijn ingevoerd en geanalyseerd in SPSS. In de enquête is gebruik gemaakt van vier thema's: AMM en opleidingsstructuur, motivatie, planning en karakter en persoonlijke leerstijl. Uit de resultaten blijkt onder andere dat 44,5 procent van de respondenten vindt dat er voldoende werkplek binnen AMM is. 23,8 procent vindt dat er te weinig ondersteuning is vanuit de opleiding. 45 procent geeft aan dat docenten niet weten wie zij zijn en 40 procent vindt de leertaken onduidelijk. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er nog wat te verbeteren valt wanneer het om contact gaat tussen studenten en docenten. Daarnaast kan er meer tijd gestoken worden in de leertaken. Wanneer het om motivatie gaat, zegt 59,1 procent te studeren omdat zij hun HBO diploma wil halen. 38,9 procent geeft aan nu te studeren zodat zij later meer geld verdienen. Hieruit blijkt dat studenten zowel intrinsieke als extrinsieke motivatie hebben voor hun studie. Wanneer het om plannen gaat, geeft 30 procent aan dat school op de tweede plek komt wanneer zij moeten werken. 37,7 procent geeft aan meer tijd nodig te hebben dan gepland. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er nog gewerkt kan worden aan de planningsvaardigheden van de studenten. Wanneer het om karakter en persoonlijke leerstijl gaat geeft 60,3 procent van de studenten aan veel te leren van feedback van docenten, studenten en praktijkbegeleiders. Daarnaast geeft 63,4 procent aan dat zij het beste werken wanneer zij druk voelen om alles af te krijgen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat studenten leren van ideeën van anderen en het prettig vinden dat er deadlines zijn. Nadat alle resultaten geanalyseerd zijn, zijn er drie aanbevelingen gedaan aan de opdrachtgever.

Aanbeveling 1: Meer ondersteuning vanuit de opleiding. Wanneer er vaker individuele gesprekken worden gepland en in klassikale lessen aandacht wordt besteed aan de voortgang, zullen de studenten het idee krijgen meer ondersteuning te krijgen vanuit de opleiding.

Aanbeveling 2: Duidelijke leertaken. Leertaken moeten duidelijker omschreven worden en moet er meer worden stil gestaan bij de leertaken.

Aanbeveling 3: Plannen. De studiebegeleider kan meer tijd steken in het maken van een persoonlijke planning met de student. De docent zou samen met de student een tijdsplanning kunnen maken van alle leertaken. Elk kwartaal kan de student deze planning evalueren met de studiebegeleider.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
Hoofdstuk 1. Inleiding	7
1.1. Inleiding.....	7
1.2. Aanleiding.....	7
1.3. Doelstelling en vraagstelling.....	8
1.4. Leeswijzer.....	8
Hoofdstuk 2. Het theoretische kader	9
2.1. Inleiding.....	9
2.2. Wat wordt er verstaan onder een effectieve studiehouding?.....	9
2.2.1. Deelconclusie.....	10
2.3. Welke didactische visie wordt er binnen de Academie Mens en Maatschappij (AMM) gehanteerd?	2011
2.3.1. Deelconclusie.....	13
2.4. Welke interventies zijn er doorgevoerd na studiejaar 2011-2012 binnen de Academie Mens en Maatschappij met betrekking tot de studiehouding?	2013
2.4.1. Deelconclusie.....	16
2.5. Samenvatting.....	16
Hoofdstuk 3. Methode van onderzoek.....	18
3.1. Inleiding.....	2018
3.2. Onderzoeksmethode	18
3.3. Type onderzoek	2018
3.4. Onderzoeksomvang.....	2019
3.5. Betrouwbaarheid.....	20
3.6. Validiteit	20
3.7. Instrumenten.....	21
3.8. Ethische overwegingen.....	20
3.9. Samenvatting.....	22
Hoofdstuk 4. Resultaten	23
4.1. Inleiding.....	23
4.2. Beschrijving respondenten	23
4.3. Resultaten	24
4.3.1. AMM en opleidingsstructuur.....	24

4.3.2. Motivatie	27
4.3.3. Karakter en persoonlijke leerstijl	299
4.3.4 Planning.....	311
4.4. Samenvatting.....	323
Hoofdstuk 5. Conclusies en aanbevelingen	344
5.1. Inleiding.....	344
5.2. Conclusies effectief studeren	344
5.3. Conclusie hoofdvraag	399
5.4. Aanbevelingen.....	4141
5.5. Sterkte/zwakte analyse	4242
5.6. Discussie	4444
Literatuurlijst.....	455
Bijlage 1. Enquête.....	477
Bijlage 2. SPSS frequentietabellen.....	566
Bijlage 3. Evaluatieformulier onderzoeksopdracht.....	4779
Bijlage 4. Modelovereenkomst.....	4781

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1. Inleiding

In dit hoofdstuk is de aanleiding voor het onderzoek beschreven. Na de aanleiding komen de geformuleerde doelstellingen, de hoofdvraag en de deelvragen aan bod. In overleg met de opdrachtgever is besloten dezelfde hoofd- en deelvragen aan te houden als het onderzoek 'Investeren in effectief studeren'. Er is één extra deelvraag toegevoegd. Bij de deelvragen is onderscheid gemaakt tussen theoretische- en praktische deelvragen. Vervolgens volgt er een leeswijzer van het bachelor rapport.

1.2. Aanleiding

Er moet bezuinigd worden en het kost de maatschappij teveel geld om studenten die langer dan vijf jaar over de studie doen, te laten studeren. In 2007 is er besloten dat er een eind moest komen aan de 30.000 langstudeerders binnen het HBO (Vissers, 2015). Op 6 juni 2011 is de maatregel voor een langstudeerboete aangenomen door de Eerste Kamer. Indien een student langer over zijn studie doet dan zijn studieduur plus één studiejaar extra dan ontvangt hij een langstudeerboete van 3000 euro per studiejaar (Hoger Onderwijs Persbureau, 2011). In 2012 is de langstudeerboete weer van de baan gegaan. De wet verhoging collegegeld langstudeerders had twee doelen: bezuinigen en verhogen van het studierendement. Wanneer er minder langstudeerders zijn wordt het diplomarendement verhoogd (Eerste Kamer der Staten- Generaal, 2011). Voor het eerst genoemde doel heeft de Tweede Kamer in november 2014 ingestemd met de invoering van een leenstelsel voor studenten. Daarmee is vanaf 1 september 2015 een einde aan de basisbeurs gekomen (Rijksoverheid, z.j.). Voor het tweede genoemde doel wordt er sinds de jaren 70 zowel op nationaal als internationaal niveau veel onderzoek gedaan naar de studie-uitval en naar de studiesuccessen van studenten. Er zijn verschillende factoren die invloed hebben op de studiesuccessen. Het blijkt dat achtergrondkenmerken van studenten zoals leeftijd, geslacht en sociale herkomst een voorspellende waarde hebben (Bruinsma, 2003). Daarnaast blijkt dat curriculumkenmerken ook belangrijk zijn voor het wel of niet behalen van de studie. Bij curriculumkenmerken kan gedacht worden aan de inrichting van het programma, de spreiding van de tentamens en de kwaliteit van de docenten (Jansen, 1996). Ook de studiebegeleiding bepaalt voor een groot deel of een student succes heeft bij het verloop van de studie (Schouwenburg & Groenewoud, 1997).

Studievertraging komt ook voor binnen de opleidingen van de Academie Mens en Maatschappij (AMM) van Saxion Hogeschool. Uit cijfers van de AMM blijkt dat het percentage studenten, in de zeven studiejaar tussen 2003 en 2011, dat er niet in slaagt om in vijf jaar studie hun diploma te behalen, jaarlijks ligt tussen de 25% en de 59% (Flier, 2011). Naar aanleiding van deze resultaten wil Saxion dat er onderzoek gedaan wordt naar de studiehouding van de huidige AMM studenten. Het is van belang om onderzoek te doen naar de studenten van de AMM en hoe de studiehouding van deze studenten verbeterd kan worden, zodat zij hun diploma binnen vijf jaar kunnen halen.

In studiejaar 2011-2012 hebben twee voormalige studenten van het Saxion onderzoek gedaan naar de studiehouding van de toenmalige derde- en vierdejaars studenten van de AMM. De twee studenten hebben onderzocht hoe de studiehouding van studenten geoptimaliseerd kan worden. In het betreffende onderzoek, zijn er een aantal aanbevelingen gedaan. Naar aanleiding van bovengenoemd onderzoek zijn er veranderingen doorgevoerd binnen de AMM. Dit onderzoek is een herhaling van het uitgevoerde onderzoek in 2011-2012, met als doel vast te stellen op welke punten

al dan niet vooruitgang is geboekt. Dit onderzoek richt zich op de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten van de AMM. Om dit onderzoek uit te voeren worden er enquêtes afgenomen bij huidige derde- en vierdejaarsstudenten van de AMM. Er worden aanbevelingen geformuleerd waardoor studenten gestimuleerd kunnen worden tot een betere studiehouding.

1.3. Doelstelling en vraagstelling

Doelstelling op korte termijn

Het in kaart brengen van de huidige studiehouding en ideeën over verbetering van de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten binnen de Academie Mens en Maatschappij (AMM) van Saxion Hogeschool Enschede en het doen van aanbevelingen ter optimalisering van de studiehouding.

Doelstelling op lange termijn

Het optimaliseren van het diplomarendement van studenten van de Academie Mens en Maatschappij van Saxion Hogeschool Enschede in de vijf jaren die ervoor staan.

Hoofdvraag

Hoe kan de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten van de Academie Mens en Maatschappij (AMM) van Saxion Hogeschool Enschede geoptimaliseerd worden?

Theoretische deelvragen

1. Wat wordt er verstaan onder een effectieve studiehouding?
2. Welke didactische visie wordt er binnen de Academie Mens en Maatschappij (AMM) gehanteerd?
3. Welke interventies zijn er doorgevoerd na studiejaar 2011-2012 binnen de Academie Mens en Maatschappij met betrekking tot de studiehouding?

Praktische deelvraag

4. In welke mate is er sprake van een effectieve studiehouding bij derde- en vierdejaars, deeltijd en voltijd, AMM studenten met de lesmethode binnen de Academie Mens en Maatschappij.

1.4. Leeswijzer

Elk hoofdstuk in dit bachelor rapport start met een korte inleiding. Het rapport is begonnen met een samenvatting van het onderzoek. Hoofdstuk één bestaat uit de inleiding. In de inleiding zijn de aanleiding, doelstelling, hoofdvraag en deelvragen beschreven. In hoofdstuk twee is het theoretische kader beschreven. In het theoretische kader is er antwoord gegeven op de theoretische deelvragen door middel van literatuur. Er is afgesloten met een conclusie. In hoofdstuk drie, methode van onderzoek, is het type onderzoek beschreven. Het type van dit onderzoek is een inventariserend onderzoek. Er zijn cijfermatige gegevens onderzocht die zijn ingevoerd in SPSS. Na het type onderzoek is de onderzoeksomvang, betrouwbaarheid en validiteit beschreven, gevolgd door de gebruikte instrumenten de ethische overwegingen en is er afgesloten met een samenvatting. In hoofdstuk vier, resultaten, zijn de resultaten van de praktijkgerichte vragen weergegeven. In hoofdstuk vijf, conclusies, zijn er conclusies geschreven over de hoofdvraag en deelvragen van het onderzoek. Vervolgens zijn er aanbevelingen gedaan aan de opdrachtgever gevolgd door de sterktes en zwaktes van dit onderzoek. Het hoofdstuk is afgesloten met de discussie over het onderzoek. Het rapport sluit af met de literatuurlijst en bijlagen die horen bij het bachelor rapport.

Hoofdstuk 2. Het theoretische kader

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op de theoretische deelvragen. Aan de hand van een literatuurstudie worden de vragen beantwoord en wordt er afgesloten met een samenvatting.

2.2. Wat wordt er verstaan onder een effectieve studiehouding?

Om antwoord te geven op de vraag, wat er wordt verstaan onder een effectieve studiehouding, wordt er naar een aantal factoren gekeken. Een effectieve studiehouding heeft naast goede cijfers vooral te maken met motivatie, intrinsieke en extrinsieke motieven, planning en persoonlijke leerstijl (Vinke, 2007). Hieronder wordt toegelicht waarom de verschillende factoren van belang zijn voor een effectieve studiehouding.

Motivatatie

Motivatatie bestaat uit keuze, je energiebron en inzet. De keuze hoeveel tijd je kiest om aan iets te besteden, hoe hard je aan de slag gaat en hoe lang je dit volhoudt. Motivatie is het geheel van factoren waardoor het gedrag gestimuleerd en gericht wordt. Motivatie is ook de bereidheid om jezelf ergens voor in te spannen omdat men het gevoel heeft dat ze er iets positiefs aan overhouden (Martens & Boekaerts, 2007). Motivatie kent verschillende termijnen. Wanneer een student bijvoorbeeld zijn tentamen wil halen, is dit een vorm van motivatie voor de korte termijn. Wanneer een student een diploma wil halen of zijn ouders trots wil maken, dan is dit een vorm van motivatie voor de middellange termijn. Voor de lange termijn motivatie denken studenten vaak aan een beroep uitoefenen, geld verdienen of status. Deze verschillende termijnen van motivatie kunnen elkaar doorkruisen (Pol, 2013).

Intrinsieke en extrinsieke motieven

Intrinsieke en extrinsieke motieven spelen een grote rol voor een effectieve studiehouding. Studenten volgen onderwijs om uiteindelijk beloond te worden met een diploma. Een diploma is een vorm van extrinsieke motivatie, omdat het van buiten de persoon komt. Extrinsieke motieven zijn prikkels die de student tot actie moeten aanzetten (Zimbardo, 2015). Of een student actief of passief studeert, heeft onder andere te maken met zijn locus of control aldus Borghans, Golsteyn & de Grip (2006). Het begrip locus of control geeft aan welke oorzaken iemand aan zijn succes of slagen ten grondslag legt. Er kan sprake zijn van een interne of externe locus of control. Bij een interne locus of control wordt er gezegd dat het slagen of falen iets te maken heeft met de persoon zelf. Dus de mate waarin men zelf verantwoordelijk is en invloed kan uitoefenen op de huidige situatie. Mensen met een externe locus of control schrijven hun slagen of falen toe aan pech/ puur geluk of door toedoen van anderen zonder dat ze hier zelf iets aan kunnen doen. Een interne locus of control draagt dus bij aan een effectieve studiehouding (Borghans, Golsteyn & de Grip, 2006).

Plannen

Daarnaast is efficiënt met de tijd om gaan belangrijk tijdens het plannen van de studie. Het is belangrijk om heldere doelen te hebben, realistisch te plannen en discipline te hebben. Het is belangrijk dat de student het motief voor studeren en de persoonlijke beweegredenen duidelijk heeft voor zichzelf. Gemotiveerde studenten met een duidelijk einddoel presteren beter tijdens de studie (Vinke, 2007). Voor een student is het van belang om duidelijk te hebben wat urgent en wat

belangrijk is. De student dient activiteiten die urgent lijken, maar dit niet zijn te negeren of hier nee tegen te zeggen, waardoor hij/zij tijd wint. Deze beschikbare tijd kan vervolgens worden gebruikt voor activiteiten die een hogere prioriteit hebben. Timemanagement heeft dan ook te maken met discipline en zelfmanagement. De student dient doelen te stellen en een plan te maken om deze doelen te bereiken. Er zijn verschillende manieren om een studieplanning te maken. De ene manier is niet beter dan de andere. Belangrijk is dat de student hiermee experimenteert en helder krijgt welke methode voor hem/haar het beste werkt (Covey, 2005).

Wanneer de student een studieplanning heeft gevonden die bij zijn of haar leerstijl past, dan is het nog de kunst om deze planning vast te houden. Een student kan aan self-monitoring doen. Dit wil zeggen dat je in de gaten houdt hoe het gaat. Wanneer de student gepland studeert kan de student zelf in de gaten houden hoe het gaat. Wanneer de student planloos studeert heeft de student weinig inzicht in de stand van zaken. Werken met een plan levert een reëel beeld over de taak. Wanneer men een plan heeft, merkt men de druk voortdurend. Er is een verband tussen spanning en prestaties. Prestaties zijn het best bij een middenniveau van spanning. Prestaties zijn het slechtst wanneer er totaal geen sprake is van spanning. Goede prestaties leiden tot een effectieve studiehouding (Schouwenburg & Groenewoud, 2000).

Persoonlijke leerstijl

Vervolgens is een belangrijk aspect voor een goede studiehouding, de persoonlijke leerstijl van de student. De student kan actief en passief studeren. Bij actief studeren voelt de student zich verantwoordelijk voor de studie. De student vraagt zich het nut af van de studie. Het tegenovergestelde van actief studeren is passief studeren. Bij deze vorm ziet de student de stof als kennis die hij/zij moet kunnen reproduceren. Bij deze vorm zal het voor de student veel moeilijker zijn om grip te krijgen op de studie (Denissen, Leonard, Van den Brande & Willems, 2008). Of het een student is op het voortgezet onderwijs of hoger onderwijs, wat men ook studeert, hoe slim men ook is, elke student ontwikkelt een eigen manier van leren. De een studeert door de lesstof te verspreiden over meerdere dagen of weken. Een ander studeert het best met vlagen, door bijvoorbeeld in één keer het boek voor het tentamen door te nemen. Er zijn studenten die samen studeren en anderen die zich afzonderen van de buitenwereld en alleen studeren. Verschillende manieren van studeren betekent niet dat de ene manier goed is en de andere fout. Het kan voorkomen dat de manier hoe de student normaal gesproken studeert niet meer de gewenste resultaten oplevert. De persoonlijke leerstijl blijft in ontwikkeling. Wanneer de ene manier niet meer efficiënt is, moet de student op zoek naar een nieuwe persoonlijke leerstijl (Oosterhuis-Geers, 2000).

2.2.1. Deelconclusie

Een effectieve studiehouding heeft te maken met een aantal belangrijke factoren. Zo is motivatie van groot belang voor een effectieve studiehouding. Motivatie bestaat uit keuzes, energiebronnen en inzet. Motivatie is dus het geheel van factoren waardoor het gedrag gestimuleerd en gericht wordt. Studenten hebben intrinsieke en extrinsieke motieven voor hun studie. Motieven voor de lange en korte termijn, zo wil de student op de korte termijn zijn tentamen halen, zodat hij op de lange termijn zijn diploma heeft en aan het werk kan. Voor een effectieve studiehouding is planning ook zinvol. Uit onderzoek is gebleken dat wanneer studenten een planning hebben, dit voor druk zorgt. Wanneer studenten druk voelen zullen zij ook gewenster presenteren. Tenslotte heeft de persoonlijke leerstijl van de student ook grote invloed op de efficiëntie van hun studie. Elke student ontwikkelt zijn eigen manier van leren.

Om antwoord te geven op de hoofdvraag ‘Hoe kan de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten van de Academie Mens en Maatschappij (AMM) van Saxion Hogeschool Enschede geoptimaliseerd worden?’ is er eerst onderzocht wat een effectieve studiehouding is. Nu de vraag ‘wat is een effectieve studiehouding?’ is beantwoord, wordt er onderzocht wat de didactische visie is binnen de Academie Mens en Maatschappij.

2.3. Welke didactische visie wordt er binnen de Academie Mens en Maatschappij (AMM) gehanteerd?

Academie Mens en Maatschappij

Saxion Hogeschool Enschede bestaat uit verschillende academies. De studies Sociaal Pedagogisch Hulpverlening en Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, zowel voltijd als deeltijd, worden aangeboden binnen de academie Mens en Maatschappij. Binnen de boven genoemde studies kan men kiezen om de studieroute Jeugdzorg te volgen. Daarnaast biedt de academie de studie Sozialpädagogik Euregional aan. Om de academie kort weer te geven wordt het afgekort met AMM. De AMM wil met haar opleidingen en haar Kenniscentrum Gezondheid, Welzijn en Technologie, aansluiten bij de ontwikkelingen in het werkveld en een leidende rol spelen in opleiding en kennisontwikkeling (Klaverstijn, 2014). De AMM biedt in studiejaar 2015-2016 nog aan tweede-, derde- en vierdejaars studenten bovengenoemde studies aan. Echter zijn met ingang van studiejaar 2015-2016 de Saxion-opleidingen Sociaal Pedagogische Hulpverlening en Maatschappelijk Werk en Dienstverlening de opleiding Social Work geworden. Hoewel de academie alleen bovengenoemde studies aanbiedt telt de academie ongeveer 3.000 studenten (Klaverstijn, 2015).

EMMA

Elke academie binnen Saxion kan zijn eigen lesmethode hanteren. De lesmethode die de AMM hanteert is EMMA. EMMA staat voor ‘Even Mooi Maar Anders’. EMMA is in het studiejaar 2006-2007 binnen de academie geïmplementeerd. EMMA legt de focus op drie onderdelen: competentiegericht onderwijs, de actieve rol van de student en een persoonlijk leertraject. De visie die EMMA uit moet dragen bestaat er onder andere uit dat de opleidingsvraag van de student zoveel mogelijk centraal staat. Iedere student heeft een “persoonlijke leerweg” die wordt vormgegeven in overleg met de studieloopbaanbegeleider. Aan het eind van de studie is het de bedoeling dat je aan alle vereiste competenties voldoet. Docenten krijgen in de methode EMMA de rol van inhoudsdeskundige, ontwikkelaar, studiecoach en assessor (Blijleven, 2006).

Het competentiegericht leren kent zowel voor- als tegenstanders. Er is hierover een langdurige discussie gaande onder docenten en onderwijsdeskundigen. Uit onderzoek van Luken (2008) blijkt dat kritiek sinds kort ook onderschreven wordt vanuit de breinresearch. Hieruit blijkt dat de hersenen van studenten nog niet volledig ontwikkeld zijn. Verder is er kritiek vanuit onderzoekers in het werkveld van “de ontwikkeling van het ego”. Dit is van belang wanneer het gaat om het ontvangen van feedback. Het heeft invloed op de manier waarop iemand hiermee omgaat. Feedback geven en ontvangen wordt veel gehanteerd binnen de opleidingen van AMM om studenten verder te helpen. Deze onderzoekers benadrukken dat een kwart van de volwassenen blijft steken op het niveau van een vijftienjarige wanneer het gaat om omgaan met kritiek. Op welk niveau men dit kan, staat los van intelligentie en opleidingsniveau. Wat betekent dat niet alle studenten binnen AMM in staat zullen zijn feedback constructief in te zetten voor zijn eigen leerproces (Lê Xuân Hy & Loevinger in Luken, 2008).

De voorstanders benadrukken dat zelfsturing erg belangrijk is in het werkveld en daarom tijdens de opleiding al moet worden getraind. Ook blijkt dat wanneer iemand zelf keuzes maakt op weg naar zijn einddoel, zodat wat men leert tijdens zijn proces ook veel beter blijft hangen, uiteindelijk ook meer geleerd heeft. Het is een discussie tussen, wat kunnen we de student al vragen en wat moet de student uiteindelijk kunnen wanneer het een diploma heeft. Een opleiding moet deze discrepantie zo veel mogelijk bij elkaar brengen om tot het beste resultaat te komen. Enerzijds gaat zelfsturing veel jongeren en jongvolwassenen boven hun pet, anderzijds is het belangrijk dat ze het wel ontwikkelen. Maar in hoeverre dit ontwikkelbaar is, daar bestaat nog veel onduidelijkheid over (Luken, 2008).

Luken (2008) doet enkele aanbevelingen aan opleidingen om met bovenstaande discrepantie om te gaan. Opvallend is dat hij hierin een grote rol weglegt voor de docent. Zo noemt hij onder andere;

- Docenten moeten leren het actuele ontwikkelingsniveau van de student in te schatten en hierop in te spelen,
- Docenten moeten studenten helpen overzicht over hun leven te krijgen en hierbij de eigen invloed van de student hierop bespreken,
- Docenten en studenten moeten regelmatig persoonlijk contact hebben waarin persoonlijke kwesties van de student besproken kunnen worden,
- Studenten moeten geconfronteerd worden met verschillende culturen, denksystemen en desoriënterende vraagstukken en dilemma's,
- Studenten moeten gestimuleerd worden aandacht te besteden aan persoonlijke ervaringen en innerlijke signalen,
- Studenten werk laten beoordelen waarin verschillende normen en waarden een rol spelen,
- In het curriculum moet stapsgewijs meer mogelijkheden worden aangeboden voor eigen keuzevrijheid aan de student.

Diploma rendement

AMM streeft er samen met Saxion naar om het diplomarendement van de studenten te verhogen. Daarnaast zijn er door politieke ontwikkelingen, zoals afschaffing van de basisbeurs voor HBO studenten en de langstudeerboete, die inmiddels van de baan is, ook baat bij een verhoogd diplomarendement. Het diplomarendement is het wel of niet behalen van je diploma in het vijfde jaar van de studie. Flier (2011) heeft onderzoek gedaan naar het diplomarendement binnen de AMM. Wanneer je het diplomarendement bestudeert van de AMM in studiejaar 2006-2007, heeft 59 procent zijn diploma niet behaald, binnen de vijf studie jaren. In het volgende studiejaar heeft 39 procent zijn diploma niet behaald binnen de vijf studie jaren (Flier, 2011).

De exacte aantallen van het huidige diplomarendement, zijn verkregen via een persoonlijke mail (M. Nannings, persoonlijke communicatie, 10 september 2015). Voor de exacte aantallen wordt er verwezen naar tabel 1. Vierdejaars studenten SPH en MWD Academie Mens en Maatschappij.

Tabel 1. Vierdejaars studenten SPH en MWD Academie Mens en Maatschappij

Soort studie	Totaal aantal studenten	Totaal aantal studenten geslaagd binnen vier jaar	Percentage totaal aantal studenten geslaagd binnen vier jaar
SPH voltijd	159	90	57 %
SPH deeltijd	13	5	38 %
MWD voltijd	117	69	59 %
MWD deeltijd	30	18	60 %

(Nannings, 2015)

2.3.1. Deelconclusie

Om antwoord te geven op de vraag ‘Welke didactische visie wordt er binnen de Academie Mens en Maatschappij gehanteerd?’ kan men concluderen dat de AMM sinds een paar studiejaar werkt met de methode EMMA. Deze methode is vooral gericht op competentiegericht onderwijs, de actieve rol van de student en een persoonlijk leertraject. Deze methode zorgt ervoor dat de student centraal staat tijdens zijn studie. Voor de docent betekent dit dat hij verschillende rollen op zich neemt, zo is hij niet alleen docent maar ook inhoudsdeskundige, ontwikkelaar, studiecoach en assessor. Tenslotte is er naar het diplomarendement binnen de academie gekeken. Het streven van de academie is om binnen vijf studiejaar haar studenten af te laten studeren.

2.4. Welke interventies zijn er doorgevoerd na studiejaar 2011-2012 binnen de Academie Mens en Maatschappij met betrekking tot de studiehouding?

Interventies zijn methoden en technieken die je kunt gebruiken om wat te veranderen. Daarnaast kan men ook de omstandigheden waarin iets of iemand verkeert beïnvloeden. Een interventie heeft als doel om de kwaliteit positief te veranderen (Wat zijn interventies?, 2007).

Omdat het om interventies gaat die betrekking hebben op de studiehouding kun je interventies plegen op drie categorieën. De eerste categorie interventies is gericht op de student, de tweede categorie interventies is gericht op de docent en de derde categorie is gericht op de studieomgeving (Martens & Boekaerts, 2007).

Interventies gericht op de student

Onderzoekers stellen dat er winst te halen is wanneer interventies gericht zijn op de doelgroep zelf, in dit geval de student. Het gaat om interventies gericht op de motivatie, verwachtingen en strategieën. Boekarts (2007) zegt dat studenten getraind kunnen worden op hun strategieën die nodig zijn om hun aandacht op het leren zelf te richten. Het gaat om de vijf volgende specifieke regulatiestrategieën; omgevingscontrole, zelfverantwoording, interessebevordering, jezelf overtuigen en jezelf oppeppen (Martens & Boekaerts, 2007).

Interventies gericht op de docent

Het gedrag van de student kan beïnvloed worden door de docent. Onderzoek laat zien dat er grote en stabiele verschillen zijn tussen docenten in de mate waarin zij als inspirerend worden ervaren. Filak en Sheldon (2003) hebben onderzoek gedaan naar intrinsieke motivaties die docenten hadden

voor het vak. Vervolgens hebben zij onderzoek gedaan naar de intrinsieke motivaties van de studenten van deze docenten. Uit dit onderzoek is gekomen dat gemotiveerde docenten over het algemeen studenten hebben met een hoge intrinsieke motivatie. Filak en Sheldon (2003) hebben een aantal aanbevelingen gedaan naar docenten toe. Wanneer de docent zich als coach opstelt en hun studenten helpt bij het bepalen en internaliseren van doelstellingen, wordt de kans vergroot dat de doelen op een autonome wijze worden nagestreefd. Met andere woorden, docenten moeten niet de controle willen hebben, maar structuur bieden. Docenten moeten niet steeds hetzelfde aanbieden maar steeds weer nieuw materiaal. Hierdoor is de intrinsieke motivatie van de docent en van de studenten hoger (Martens & Boekaerts, 2007).

Interventies gericht op de studieomgeving

Tenslotte is de studieomgeving veranderen ook een goede vorm van interventie. Deze vorm van interventie is lastiger dan interventies gericht op de student en docent. Het ontwerpen van een leeromgeving is niet eenvoudig en moet zorgvuldig worden gedaan. Onderzoek heeft laten zien dat onderwijsmateriaal waarin bijvoorbeeld veel ICT is gebruikt, in vergelijking met statisch onderwijsmateriaal, lang niet altijd de cognitieve of motivationele meerwaarde heeft. Daarnaast moet er ook gekeken worden naar de toets vorm die toegepast wordt bij multimediaal materiaal met een educatieve meerwaarde. Onderwijsvorm is dynamisch, zo werken studenten het ene moment samen, vervolgens worden studenten individueel getoetst. Om een positieve studieomgeving te creëren is het belangrijk om verbondenheid te stimuleren. Verbondenheid kun je creëren door nadruk te leggen op groepsleren. Bij groepsleren moet je er voor zorgen dat elke student zijn eigen rol heeft met eigen unieke informatie (Martens & Boekaerts, 2007).

In studiejaar 2011-2012 zijn er nieuwe interventies doorgevoerd binnen de Academie Mens en Maatschappij, om de studiehouding te optimaliseren. Deze interventies hebben onder andere plaatsgevonden nadat twee voormalige Saxion studenten van de AMM onderzoek hebben gedaan naar de studiehouding en ideeën over verbetering van de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten binnen de AMM. Naar aanleiding van dit onderzoek hebben zij aanbevelingen gedaan, ter optimalisering van de studiehouding.

De voormalige Saxion studenten hebben de volgende aanbevelingen gedaan, aan de opdrachtgever:

- *Aanbeveling 1 Timemanagement:* Er valt een verbeterslag te maken in het effectiever laten studeren van de studenten binnen de Academie Mens en Maatschappij wanneer studenten worden begeleid in het beter plannen gedurende de studie.

- *Aanbeveling 2 Kaders:* Studenten lijken behoefte te hebben aan bepaalde kaders die nu niet worden gesteld. Zoals het stellen van een maximum aan het aantal keren dat een producttoets ingeleverd kan worden. Ook kan het afronden van een leerpakket als verplicht worden gesteld voor het volgen van het opvolgende leerpakket zodat studenten geholpen wordt om prioriteiten te stellen.

- *Aanbeveling 3 Inzetten tool tegen studievertraging:* Een stroomschema ontwikkelen die ingezet kan worden om studievertraging te voorkomen en te verminderen. Onderdeel van dit stroomschema is het door studieloopbaanbegeleiders vragen naar de studievoortgang van studenten. Studenten hebben aangegeven hier behoefte aan te hebben. Onderzoekers adviseren dan ook het uiteindelijke product van dit stroomschema in te gaan zetten (Os & Tokucin, 2012).

Om antwoord te geven op de vraag 'Welke interventies zijn er doorgevoerd binnen de Academie Mens en Maatschappij in studiejaar 2011-2012?' heeft er een gesprek plaatsgevonden met de

manager van de academie (S. Van der Woning, persoonlijke communicatie, 28 oktober 2016). In tabel 2. Doelen interventies, wordt verwezen naar de doelen van de interventies.

Tabel 2. Doelen interventies

Doelen interventies	
Student	- motivatie - verwachtingen - strategieën
Docent	- intrinsieke motivaties - coach rol - structuur bieden
Studieomgeving	- onderwijsmateriaal - toets vorm - verbondenheid

Hieronder volgt een beschrijving van de interventies die doorgevoerd zijn binnen de Academie Mens en Maatschappij, vanaf studiejaar 2012-2013.

Student

De studentenvereniging SAMM bestaat sinds drie jaar. SAMM organiseert allerlei activiteiten om de belangen en wensen van de academie te uiten. Daarnaast is het doel van de SAMM om verbondenheid te creëren en de studenten te motiveren.

Docent

Voorheen hadden docenten hun eigen leerpakket(en). Studenten sloten aan het einde van het kwartiel het leerpakket af en namen afscheid van de docent. Vervolgens ging je naar de volgende docent met het volgende leerpakket. Binnen de AMM is er gekozen om een groep docenten een bepaald lessenspakket aan te bieden zodat de studenten in contact blijven met dezelfde aantal docenten. Het doel van deze interventie is om meer verbondenheid en structuur te bieden.

Studieloopbaanbegeleiding is veranderd in studiebegeleiding. Er wordt niet alleen op de inhoud van de studie gereflecteerd, maar ook op de voortgang. Docenten kijken per student wat nodig is om zijn voortgang te bevorderen. Eens per periode wordt gekeken naar de studenten om te kijken welke studenten dreigen uit te vallen. De bedoeling is dat docenten goed in beeld krijgen hoe zijn studenten ervoor staan en wat zij nodig hebben. Minimaal twee keer per jaar vindt er een individueel gesprek plaats tussen student en studiebegeleider. Doel van deze interventies zijn dat de docent meer de coach rol op zich gaat nemen, de studenten motiveert en er verbondenheid gecreëerd wordt.

Studieomgeving

Binnen de AMM wordt er met kleinere kringen gewerkt dan voorheen. Hiermee wordt bedoeld dat er een kleiner aantal docenten les geeft aan de studenten. Daarnaast zijn de docenten gesplitst in twee fases. In fase 1 zitten de docenten die les geven aan studenten van het eerste en tweede jaar. In fase 2 zitten de docenten die les geven aan studenten van het derde en vierde jaar. Het

voornaamste doel van deze interventie is meer verbondenheid creëren tussen leerlingen en docenten.

Er is meer studieruimte gecreëerd voor de studenten en docenten op een vaste ruimte. Voorheen werd er les gegeven op verschillende vleugels binnen de school. Inmiddels is er meer ruimte binnen de vleugel Elderink en Haanstra op de derde verdieping. Het voornaamste doel van deze interventie is meer verbondenheid te creëren tussen leerlingen en docenten.

Docententeams kunnen via Cognos, een nieuw digitaal systeem, meer inzicht krijgen in de voortgang van de student. In een oogopslag kan de docent zien hoe de student ervoor staat. In het programma is bijvoorbeeld te zien dat iemand achter loopt. Door middel van deze informatie kan dan extra aandacht aan gegeven worden aan de student. Daarnaast kan met het programma analyses getrokken worden over de toetsing. Het doel van deze interventie is om te zorgen voor beter onderwijsmateriaal en een betere toets vorm.

Per studiejaar wordt per toets tweemaal de mogelijkheid aangeboden om deze af te nemen bij de studenten. Voorheen was het tijdens elke periode mogelijk om toets af te nemen. Er is gekozen om dit aantal te beperken naar twee mogelijkheden zodat er meer structuur en deadlines zijn (S. Van der Woning, persoonlijke communicatie, 28 oktober 2016).

2.4.1. Deelconclusie

Wanneer men in het onderwijs verbetering wil zien, kunnen er interventies met betrekking op studenten, docenten en studieomgeving worden uitgevoerd. De AMM wilde graag verbetering treffen op hun academie. Het voornaamste doel was meer verbinding creëren. Verbinding tussen docent en student en meer verbondenheid met de academie. Om deze verbeteringen te kunnen realiseren heeft de academie voornamelijk interventies op de docenten en studieomgeving uitgevoerd. Binnen het docententeam zijn zij in fases gaan werken. Er zijn kleinere kringen gecreëerd. Fase 1 begeleidt eerste en tweedejaars studenten en fase 2 begeleidt derde en vierdejaarsstudenten. Door middel van deze verandering wil de academie er voor zorgen dat de studenten meer verbondenheid voelen met de docenten. Een andere verandering is dat er meer studieruimte is binnen de academie. Daarnaast heeft de academie twee vleugels waar les wordt gegeven, Elderink en Haanstra.

2.5. Samenvatting

Om antwoord te geven op de hoofdvraag 'Hoe kan de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten van de Academie Mens en Maatschappij (AMM) van Saxion Hogeschool Enschede geoptimaliseerd worden?' is er eerst antwoord gegeven op de theoretische deelvragen. Allereerst is er gekeken wat er verstaan wordt onder een effectieve studiehouding. Een studiehouding is effectief wanneer factoren als motivatie, plannen en de leerstijl passend en efficiënt zijn voor de student. Bij motivatie wordt er gekeken naar de intrinsieke motivatie en extrinsieke motivatie gekeken. Bij plannen wordt er voornamelijk gekeken naar tijd, doelen, prioriteiten stellen en timemanagement. Voor een persoonlijke leerstijl wordt er gekeken naar actief en passief studeren. Bij een persoonlijke leerstijl kan geconcludeerd worden dat er niet een leerstijl goed of fout is maar dat elk student een andere manier van leren heeft.

Vervolgens is er gekeken welke didactische visie de academie hanteert. De AMM is vooral gericht op competentiegericht leren. De lesmethode die toegepast wordt binnen de academie heet EMMA.

EMMA is gericht competentiegericht onderwijs, de actieve rol van de student en een persoonlijk leertraject. Docenten krijgen in de methode EMMA de rol van inhoudsdeskundige, ontwikkelaar en assessor. De AMM streeft er samen met Saxion naar om het diplomarendement te verhogen. Gemiddeld heeft 54 procent van de studenten zijn diploma binnen vier studiejaren gehaald in studiejaar 2014-2015.

Tenslotte is in het theoretische gedeelte onderzocht welke interventies er doorgevoerd zijn binnen de academie, na studiejaar 2011-2012. De AMM streeft ernaar om meer verbinding te creëren tussen de docenten en studenten. Binnen de AMM wordt er vanaf studiejaar 2013-2014 in kleinere kringen gewerkt. Een kleinere groep docenten geeft les aan een groep studenten. Een andere belangrijke interventie die doorgevoerd is, is het creëren van meer lesruimte op de vleugels Elderink en Haanstra. Door middel van deze interventie hoopt de academie dat de studenten zich meer thuis voelen binnen de academie, er meer verbinding is en structuur.

Hoofdstuk 3. Methode van onderzoek

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk is als eerst de onderzoeksmethode van dit onderzoek beschreven, gevolgd door het type onderzoek en de onderzoeksomvang. Vervolgens komt de betrouwbaarheid, validiteit, instrumenten en de ethische overwegingen aan bod. Er wordt afgesloten met een samenvatting.

3.2. Onderzoeksmethode

In dit kwantitatieve onderzoek zijn de meningen van derde- en vierdejaars voltijd en deeltijd studenten van de Academie Mens en Maatschappij onderzocht. Door middel van een enquête zijn de huidige derde- en vierdejaars, voltijd en deeltijdstudenten, van de AMM om hun mening gevraagd. Er zijn cijfermatige gegevens onderzocht die vervolgens ingevoerd zijn in SPSS. Een veel gebruikte methode voor het meten van meningen is het surveyonderzoek. Het surveyonderzoek betreft een gestructureerde dataverzamelmethode waarbij de vraagstelling van tevoren vaststaat en waarbij een klein aantal antwoordmogelijkheden wordt gegeven waaruit de ondervraagde kan kiezen (Verhoeven, 2010).

Omdat dit een herhalingsonderzoek is, staat de vraagstelling van dit onderzoek al vast.

Voor het beantwoorden van de theoretische deelvragen is er gebruik gemaakt van deskresearch. Onder deskresearch wordt het zoeken naar bestaande gegevens verstaan. Hierbij kan aan bronnen gedacht worden zoals artikelen, databanken, jaarverslagen etc. (Manders, 2014). Voor de theoretische vragen van dit onderzoek is voornamelijk gebruik gemaakt van artikelen en literatuur.

3.3. Type onderzoek

Het type van dit onderzoek is een inventariserend onderzoek. Het inventariserende onderzoek heeft als doel de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten van de Academie Mens en Maatschappij van Saxion Hogeschool te Enschede in kaart te brengen, ter optimalisering van het diplomarendement binnen de vijf jaren die voor de opleiding staan.

De beginsituatie is al gemeten tijdens het onderzoek door de twee voormalige studenten van Saxion Hogeschool in schooljaar 2011-2012. Naar aanleiding van dat onderzoek zijn er een aantal interventies doorgevoerd. Dit onderzoek is een herhaling van het onderzoek dat eerder is uitgevoerd om zo vast te stellen wat de huidige situatie is. Vanuit dit onderzoek kunnen nieuwe interventies worden uitgevoerd. Dit inventariserende onderzoek omvat het in beeld brengen, inventariseren, beschrijven en analyseren van problemen in de huidige situatie. De functie van dit onderzoek is inzicht geven in de huidige situatie wat betreft de studiehouding om van daaruit op een onderbouwde en gerichte manier te kunnen handelen (Migchelbrink, 2008).

Inventariserend onderzoek is voor het onderzoeksdoel de meest geschikte vorm van onderzoek. De resultaten geven een algemeen beeld dat nodig is om te inventariseren wat de huidige situatie is, wat betreft het onderwerp. Door middel van het afnemen van enquêtes bij derde- en vierdejaars studenten binnen de Nederlandse stroom van de AMM van Saxion Hogeschool te Enschede wordt er inzicht gegeven in de vraag hoe de studiehouding er daadwerkelijk uit ziet. De uitslagen van de enquêtes vormen de huidige situatie binnen de AMM.

3.4. Onderzoeksomvang

De onderzoeksgroep bestaat uit 247 personen van de Academie Mens en Maatschappij. De groep bestaat uit zowel voltijd als deeltijd studenten van de opleiding SPH en MWD. De exacte aantallen studenten, per opleiding, zijn verkregen via een persoonlijke mail (C.M. Kremer- Baars, persoonlijke communicatie, 5 oktober 2015). Hiervoor wordt verwezen naar tabel 3. Exact aantal leerlingen 3^e en 4^e jaar Academie Mens en Maatschappij.

Het is niet mogelijk om bij alle studenten een enquête af te nemen omdat tijd een rol speelt. Omdat er onvoldoende tijd is om alle studenten een enquête in te laten vullen is er gekozen voor een steekproef. Er is gekozen voor een enkelvoudige aselechte steekproef omdat alle onderzoekseenheden in de populatie dan een even grote kans hebben in de steekproef terecht te komen (Buuren, Hummel, Berkhout & Sloomaker, 2003). Bij een aselechte steekproef wordt op toevalbasis een steekproef getrokken uit het totale bestand van de eenheden. Iedereen heeft een gelijke kans om in de steekproef terecht te komen. Dit is van belang om een zo goed mogelijke spreiding te krijgen van de gehele populatie. De resultaten worden statistisch gegeneraliseerd naar de populatie van eenheden waaruit de steekproef is getrokken (Baarda, De Goede & Teunissen, 2009).

De enquête is met een andere onderzoeksgroep afgenomen. Beide onderzoeksgroepen hebben dezelfde opdrachtgever. De andere onderzoeksgroep doet onderzoek naar de studie belemmerende- en studie bevorderende factoren. Er is één enquête opgesteld en daarin zijn de vragen voor beide onderzoeken meegenomen. Alleen de stellingen die van belang zijn voor dit onderzoek zijn gebruikt. Deze onderzoeken worden niet met elkaar vergeleken.

De studiebegeleiders van alle derde- en vierdejaars klassen MWD en SPH hebben een mail ontvangen met de vraag of de onderzoekers langs konden komen in de klas voor het afnemen van de enquête. Omdat er een lage respons was, is er na één week een herinnering gestuurd. Met de studiebegeleiders die mee wouden werken, is een afspraak gemaakt om de enquête af te nemen in klas. Omdat de respons laag was en het doel minstens 200 ingevulde enquêtes was, is er besloten een digitale versie te versturen. In de klassen is benoemd dat de studenten niet nogmaals de digitale versie hoeven in te vullen. Dit samen heeft een respons opgeleverd van 247 studenten en hiermee is het doel van een respons van 200 gehaald.

Tabel 3. Exact aantal leerlingen 3^e en 4^e jaar Academie Mens en Maatschappij

Subgroep	Aantal
3 ^e jaars VT SPH	140
3 ^e jaars VT MWD	156
3 ^e jaars deeltijd MWD en SPH	41
4 ^e jaars VT SPH	132
4 ^e jaars VT MWD	169
4 ^e jaars deeltijd MWD en SPH	33

(Baars, 2015)

3.5. Betrouwbaarheid

Wanneer onderzoeksresultaten zo min mogelijk afhankelijk zijn van toeval, is er sprake van een hogere betrouwbaarheid. Een aantal factoren kunnen de betrouwbaarheid van de onderzoeksresultaten beïnvloeden. De onderzoekers streven ernaar zo transparant mogelijk te werk te gaan. Voor dit onderzoek zijn enquêtes afgenomen. Er is een korte inleiding gegeven. Hierin wordt vermeld dat de enquêtes anoniem worden ingevuld. Door de anonimiteit te waarborgen wordt de betrouwbaarheid vergroot. Een belangrijke factor om de betrouwbaarheid te verhogen is een goede enquête. Van te voren zijn er testenquêtes afgenomen om fouten op te sporen.

Hoe groter de steekproef, des te nauwkeuriger kan een uitspraak worden gedaan. In het onderzoek door de twee voormalige studenten van Saxion waren er 111 respondenten. Het doel van dit onderzoek was om 200 respondenten te krijgen. Hierdoor kunnen er nauwkeuriger uitspraken worden gedaan, wat de betrouwbaarheid verhoogt (Verhoeven, 2010).

Voor het analyseren van data wordt gebruik gemaakt van het analyseprogramma SPSS. Dit vergroot de transparantie aangezien SPSS gebruik maakt van standaard statistische methoden die telkens op dezelfde wijze gereproduceerd worden. Dit vergroot de nauwkeurigheid en zorgvuldigheid van de analyse.

3.6. Validiteit

Met validiteit wordt bedoeld dat de resultaten de onderzochte werkelijkheid weerspiegelen.

Validiteit kan onderverdeeld worden in interne validiteit en externe validiteit (Migchelbrink, 2008).

Interne validiteit

Onder interne validiteit wordt verstaan de mate waarin methoden en technieken ervoor zorgen dat de resultaten en conclusies op juistheid berusten (Van Zwieten en Willems, 2004). Dit begint met de operationalisering van begrippen die ook gebruikt worden in de enquête. Zo wordt ervoor gezorgd dat er zo min mogelijk verschil in interpretatie ontstaat voor de lezers van het onderzoek en de respondenten van het onderzoek. De begrippen zijn geoperationaliseerd door middel van een literatuuronderzoek. De dataverzameling heeft plaats gevonden aan de hand van een enquête waardoor iedere respondent dezelfde vragen op dezelfde volgorde heeft beantwoord.

De onderzoekers hebben geen invloed op de resultaten. Zoals eerder aangegeven is de enquête eerst door een testgroep ingevuld om zo fouten op te sporen. Deze fouten zijn uit de enquête gehaald zodat er concrete en duidelijke enquêtevragen zijn ontstaan. Dit draagt bij aan de validiteit van het onderzoek. Van elke opleidingsvariant worden studenten betrokken waardoor de steekproef representatief is voor de populatie. Er wordt niet geselecteerd op verdere kenmerken. Er zijn minder deeltijd klassen dan voltijd klassen waardoor de steekproef geen exacte afspiegeling zal vormen van de populatie.

Externe validiteit

Als een onderzoek extern valide is dan mag het worden toegepast op een grotere groep zaken of personen, het kan dan gegeneraliseerd worden (Manders, 2014). Voor dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van een grote groep respondenten waardoor een onderzoek eerder gegeneraliseerd kan worden. De resultaten kunnen niet gegeneraliseerd worden voor alle sociale Academies in Nederland. De resultaten kunnen worden gebruikt voor sociale Academies die dezelfde lesmethode gebruiken als de Academie Mens en Maatschappij van het Saxion te Enschede. In bepaalde mate zal dit onderzoek daar tot vergelijkbare resultaten leiden.

3.7. Instrumenten

Het instrument waarvan gebruik wordt gemaakt om data te verzamelen is zowel een schriftelijke- als een digitale vragenlijst, ook wel enquête genoemd. Nadat er een afspraak was gemaakt met de studiebegeleiders, zijn de onderzoekers in de klas geweest om de schriftelijke enquêtes af te nemen. De enquête bestaat grotendeels uit stellingen die beantwoord kunnen worden door middel van een vijftrapsantwoordmodel. De vijf trappen zijn: helemaal mee eens, mee eens, neutraal/geen mening, mee oneens en helemaal mee oneens. Bij het vijftrapsantwoordmodel kan er maximaal één antwoord worden aangevinkt. De digitale vragenlijsten zijn per mail verstuurd naar alle studenten. Bij het opstellen van de vragenlijst is er gebruik gemaakt van de theorie uit hoofdstuk 2. De aspecten die zijn weergegeven in hoofdstuk 2 komen terug in de enquête. Om de vragenlijst overzichtelijk te maken is ervoor gekozen kopjes aan te brengen. De kopjes betreffen thema's die gebruikt zijn in het theoretische kader. Bij elk thema hoort een aantal vragen. De thema's hebben zowel een functionele als een inhoudelijke waarde. De thema's zijn ter verduidelijking maar zeggen ook wat over de vragen die eronder staan. De vragenlijst die is afgenomen, is te vinden in bijlage 1.

De verzamelde data zijn ingevoerd in SPSS. Aan de hand van dit programma is de analyse gemaakt. De studenten die in studiejaar 2011-2012 als eerst dit onderzoek hebben uitgevoerd hebben ook gebruik gemaakt van SPSS. Voor dit onderzoek is ook gebruik gemaakt van SPSS omdat de wijze van analyseren dan hetzelfde is, waardoor dit de betrouwbaarheid van het onderzoek verhoogt. SPSS biedt veel mogelijkheden voor tal van statistische analyses. Het nadeel van SPSS is dat dit programma niet standaard op een computer staat en gekocht moet worden. Het voordeel is dat het veel verschillende statistische analyses kan weergeven (Baarda, Bakker, Van der Hulst, Julsing, Fisher, Van Vianen, De Goede, 2012).

De ingevulde enquêtes zijn, voordat ze werden ingevoerd, voorzien van een respondentnummer. Aan de hand van een code boek zijn alle enquêtevragen ingevoerd. De niet ingevoerde data zijn weergegeven onder het kopje 'missings'. Een uitdraai van alle ingevoerde data is te vinden in bijlage 2, SPSS frequentietabellen. In de frequentietabellen is gekeken naar opvallende zaken zoals antwoorden die erg uitschoten. Ook zijn er tabellen en figuren gemaakt die te vinden zijn in hoofdstuk 4. Daarnaast is er een vergelijking gemaakt met het onderzoek 'Investeren in effectief studeren' dat is uitgevoerd in studiejaar 2011-2012. Tevens is er per thema voor één stelling een splitsing gemaakt tussen voltijd- en deeltijd studenten of tussen derde- en vierdejaarsstudenten. Aan de hand van deze gegevens zijn de resultaten beschreven en daarbij horende conclusies. Voor de formulering van de conclusies en aanbevelingen wordt er gebruik gemaakt van literatuurstudie.

3.8. Ethische overwegingen

Om het onderzoek uit te voeren beschrijven de onderzoekers de ethische overwegingen waar rekening mee gehouden is, voordat er data is verzameld (Brysbaert, 2009). Een enquête wordt vrijwillig afgenomen, dit wil zeggen dat de deelnemers zelf mogen beslissen of zij de enquête in willen vullen. In de gedragscode praktijkgericht onderzoek voor het HBO staat beschreven dat onderzoekers aan het HBO respectvol moeten zijn. De onderzoekers moeten rekening houden met rechten, privacy en methoden van betrokkenen en andere onderzoekers (Andriessen, Onstenk, Delnooz, Smeijsters & Peij, 2010). De onderzoekers moeten ervoor zorgen dat de gegevens van de respondenten anoniem opgeslagen worden. De onderzoekers waarborgen de anonimiteit door elke klas een code te geven. De onderzoekers zijn aanwezig geweest bij het afnemen van de schriftelijke enquêtes. De respondenten krijgen de mogelijkheid om na deelname geïnformeerd te worden over

de resultaten van het onderzoek. De respondenten kunnen een mail sturen naar het e-mailadres dat is beschreven in de inleiding van de enquête. Om ervoor te zorgen dat de deelnemers voor het invullen van de enquête weten waar zij aan toe zijn, wordt er voor het invullen instructies gegeven over hoe de vragen gesteld worden, op welke manier deze ingevuld dienen te worden en hoe lang het invullen ongeveer gaat duren. Met klachten over de gang van zaken kunnen respondenten naar hun eigen studieloopbaanbegeleider en deze kunnen contact opnemen met de opdrachtgever van het onderzoek (Brysbaert, 2009).

3.9. Samenvatting

In dit onderzoek is er gebruik gemaakt van zowel een surveyonderzoek als een deskresearch. Een surveyonderzoek is een veel gebruikte methode voor het meten van meningen. Deskresearch wordt gebruikt voor het beantwoorden van de theoretische deelvragen.

Het type onderzoek betreft een inventariserend onderzoek. De resultaten geven een algemeen beeld dat nodig is om te inventariseren wat de huidige situatie is wat betreft het onderwerp.

Door middel van een enquête zijn derde- en vierdejaars voltijd- en deeltijdstudenten om hun mening gevraagd. De resultaten zijn verwerkt in SPSS. De resultaten van dit onderzoek worden vergeleken met onderzoek dat in 2011-2012 is gedaan. Door de resultaten te vergelijken wordt er inzicht gegeven in de verbeteringen qua studiehouding.

Daarnaast heeft dit hoofdstuk meer inzicht gegeven in de betrouwbaarheid, validiteit en de ethische overwegingen. Tijdens het onderzoek is er toch nog besloten om niet alleen een schriftelijke enquête af te nemen maar ook een digitale versie. Hierdoor is alsnog het doel bereikt.

Hoofdstuk 4. Resultaten

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten weergegeven. Eerst worden de respondenten beschreven aan de hand van hun huidige opleiding, vooropleiding, studiejaar en geboortjaar. Vervolgens worden de resultaten weergegeven. De enquête is opgebouwd uit verschillende thema's. De resultaten worden per thema van de enquête weergegeven. Daarnaast is er binnen elk thema een vergelijking gemaakt met het onderzoek dat is gedaan in studiejaar 2011-2012 door Van Os & Tokucin (2012). Door de onderzoekers is er, in overleg met de opdrachtgever, voor gekozen de vergelijking te maken in het hoofdstuk resultaten zodat de huidige resultaten worden vergeleken met de resultaten van het onderzoek in 2011-2012. Er wordt afgesloten met een samenvatting.

4.2. Beschrijving respondenten

In totaal hebben 247 respondenten meegewerkt aan het beantwoorden van de enquête. Voor het onderzoek was van belang dat er van elke mogelijke opleiding, MWD voltijd, MWD deeltijd, SPH voltijd en SPH deeltijd, respondenten waren. De exacte aantallen waren als volgt:

- MWD voltijd: 105
- MWD deeltijd: 19
- SPH voltijd: 105
- SPH deeltijd: 18.

De verdeling binnen de populatie is als volgt. Er zijn meer voltijd dan deeltijd studenten in zowel het derde als het vierde studiejaar. Daarnaast zijn er meer voltijd studenten dan deeltijd studenten zowel in het derde als het vierde studiejaar. In dit onderzoek liggen de verschillen dicht bij elkaar. Er hebben 105 studenten meegedaan van zowel de opleiding MWD als van de opleiding SPH. Het verschil tussen MWD deeltijd en SPH deeltijd is één.

Voor de vooropleiding wordt verwezen naar tabel 4. Vooropleiding van de respondenten. De stelling is door 246 respondenten beantwoord (N=246).

Tabel 4. Vooropleiding van de respondenten

Vooropleiding	Percentage
MBO	40,9%
HAVO	42,1%
VWO	5,7%
21+ toets	0,4%
Overgestapt andere HBO opleiding	8,5%
Anders	2%

In tabel 5. Jaar begonnen aan studie, wordt weergegeven in welk jaar de respondenten zijn begonnen aan de studie. De eerste die zijn begonnen is in het jaartal 2009. Dit gaat om 0.8 procent. De stelling is door 243 respondenten beantwoord (N=243).

Tabel 5. Jaar begonnen aan studie

Jaar	Percentage
2012	49%
2013	39,7%
Anders	9,7%

In tabel 6. Geboortejaar, wordt weergegeven in welk jaar de respondent is geboren. De stelling is door 245 respondenten ingevuld (N=245).

Tabel 6. Geboortejaar

Jaar	Percentage
1957 – 1985	10,2%
1986 – 1989	6,8%
1990 – 1994	68,1%
1995 +	14,1%

4.3. Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten weergegeven per thema. De thema's zijn: AMM en opleidingsstructuur, motivatie, karakter en persoonlijke leerstijl en planning.

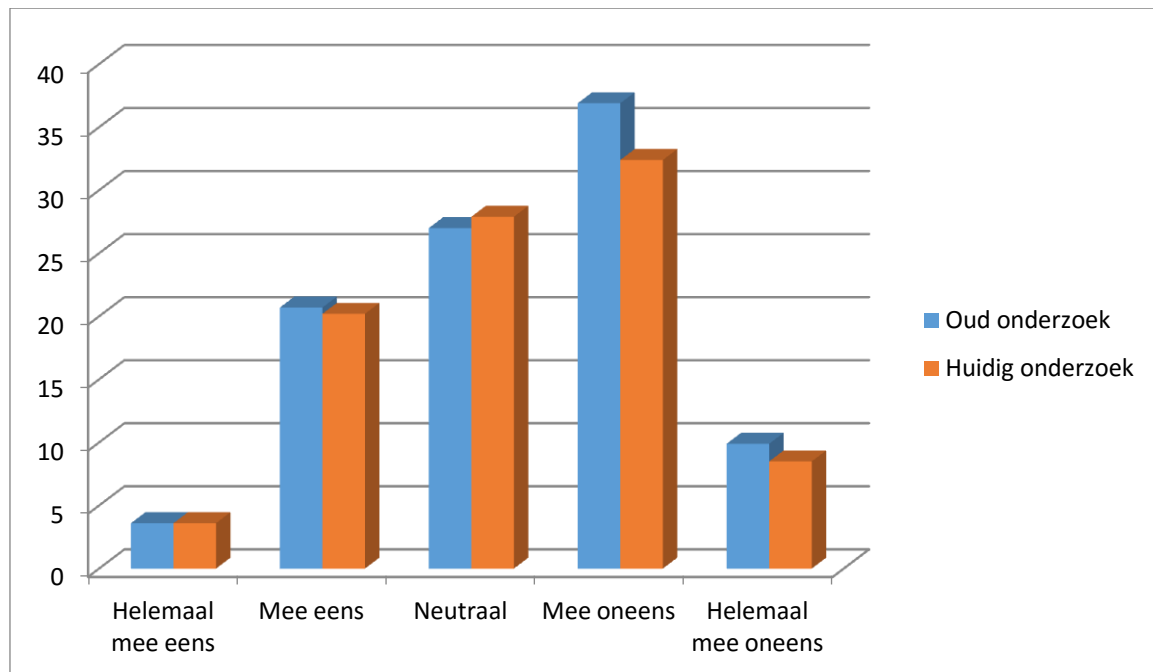
4.3.1. AMM en opleidingsstructuur

De respondenten hebben een aantal stellingen voorgelegd gekregen over de AMM en de opleidingsstructuur. Bij dit thema is onder andere de stelling; ik vind dat er op de AMM voldoende werkplek is om te studeren, voorgelegd.

In het onderzoek is 44.5 procent het eens en 27,2 procent van de respondenten het oneens met de vraag of er op de AMM voldoende werkplek is om te studeren. 21,1 procent van de respondenten geeft aan neutraal te zijn (N=229). Ook is de stelling voorgelegd of de respondenten zich thuis voelen binnen AMM. Hier is 59,9 procent het mee eens, 5,7 is het hiermee oneens en 12,6 procent is neutraal (N=195).

Daarnaast geeft 23,8 procent van de respondenten aan het eens te zijn, het gevoel te hebben te weinig ondersteuning te krijgen vanuit de opleiding. 40,9 procent van de respondenten is het hier

mee oneens. 27,9 procent is neutraal (N= 229). Uit het onderzoek 'Investeren in effectief studeren' komt naar voren dat 24,3 procent van de respondenten het er mee eens is dat ze te weinig ondersteuning krijgen vanuit de opleiding. 46,8 procent is het hier mee oneens en 27 procent is neutraal (N=109). In figuur 1, ondersteuning vanuit de opleiding, wordt de vergelijking tussen beide onderzoeken weergegeven.

Figuur 1. Ondersteuning vanuit de opleiding

Er zijn verschillende vormen van ondersteuning. Een voorbeeld daarvan is het contact met de docenten. Op de stelling of de respondenten beter zouden studeren wanneer zij vaker contact hadden met een docent, geeft 32 procent van de respondenten aan dat zij beter zouden studeren wanneer zij vaker contact zouden hebben met docenten. 34 procent is het oneens dat zij beter zouden studeren wanneer zij vaker contact zouden hebben met docenten. 26,7 procent is hierin neutraal (N=229).

Daarnaast is de stelling voorgelegd of de respondenten het prettig vinden wanneer er tijdens de studiebegeleiding stil wordt gestaan bij hoe het met hen gaat. 56,7 procent van de respondenten geeft aan het hiermee eens te zijn. 14,5 procenten van de respondenten is het hier mee oneens. 21,5 procent is neutraal (N=229). Aan de respondenten is de stelling voorgelegd of zij het initiatief nemen om de studievoortgang bespreekbaar te maken bij de docent. Hier is 24,7 procent het mee eens. 35,6 procent is oneens en 16,6 procent is neutraal (N=191).

De resultaten van de stelling of respondenten beter zouden studeren wanneer zij vaker contact hebben met een docent, zijn te vinden in tabel 7. Bij deze stelling is een splitsing gemaakt tussen derde- en vierdejaars studenten. Er is hier een splitsing gemaakt tussen derde- en vierdejaarsstudenten, omdat de verwachting er is dat hier een verschil kan zijn doordat derdejaars studenten meer tijd doorbrengen buiten het Saxion, in verband met stage. Zij hebben één dag per week contactmomenten. Gekeken naar de derdejaars studenten geeft 43,5 procent aan het hier mee eens te zijn, 29,6 procent is het oneens en 26,9 procent is neutraal. Gekeken naar de

vierdejaarsstudenten geeft 21,9 procent aan het eens te zijn, 45,6 procent is oneens en 32,5 procent is neutraal (N=229).

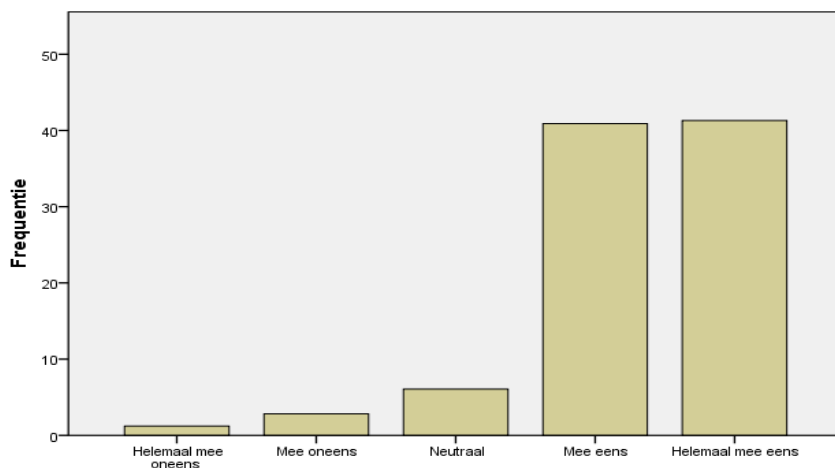
Tabel 7. Contact docenten

		Ik zit in het (studiejaar)		Totaal
		Derde studiejaar	Vierde studiejaar	
Ik zou beter studeren wanneer ik vaker contact had met docenten	Helemaal mee oneens	7,4%	11,4%	9,2%
	Mee oneens	22,2%	34,2%	27,5%
	Neutraal	26,9%	32,5%	28,8%
	Mee eens	37,0%	18,4%	29,3%
	Helemaal mee eens	6,5%	3,5%	5,2%

Naast het feit dat de respondenten het prettig vinden dat er wordt stilgestaan bij hoe het met hen gaat is hen de stelling voorgelegd of de docenten hen kennen, weten wie zij zijn en wat zij nodig hebben. 24,2 procent van de respondenten geeft aan het hier mee eens te zijn. 45 procent geeft aan het hiermee oneens te zijn. Zij hebben niet het gevoel dat de docent hen kent of weten wat zij nodig hebben. 23,1 procent is hierin neutraal (N=229).

Het werken met deadlines is ook een vorm van ondersteuning. Op de stelling of de respondenten het beste werken wanneer er duidelijke deadlines zijn, geeft 82,2 procent aan het hiermee eens te zijn. 4 procent is het ermee oneens en 6,1 procent van de respondenten is neutraal (N=229). De resultaten zijn te vinden in figuur 2, deadlines.

Ik werk het best wanneer er duidelijke deadlines zijn

Figuur 2. Deadlines

Binnen de Academie Mens en Maatschappij zijn er leertaken opgesteld voor studenten. De respondenten is de stelling voorgelegd of het doel van de leertaken duidelijk is. 27,1 procent is het hier mee eens. 37,7 procent is het hier mee oneens. 27,1 procent van de respondenten is hierin neutraal (N=229). De resultaten zijn te vinden in figuur 3, leertaken. Tevens is de stelling voorgelegd of zij goed in staat zijn om de leertaken meteen uit te voeren die gedaan moeten worden. 32,4 procent is het hier mee eens. 36,4 procent is het hier mee oneens en 20,6 procent is neutraal (N=224).

Figuur 3. Leertaken

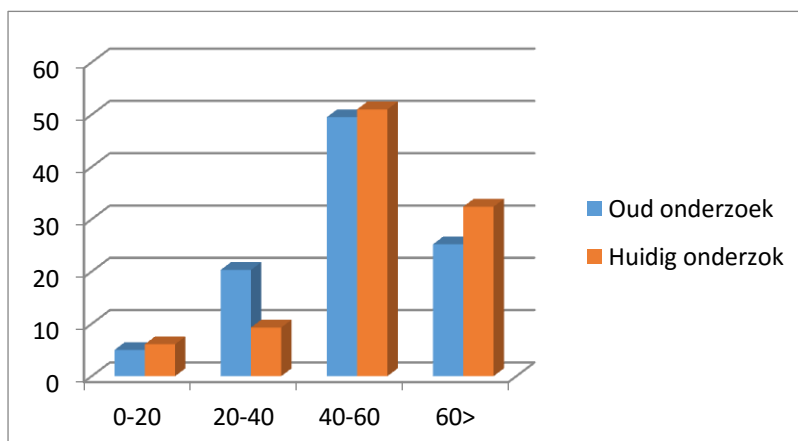
Tot slot is een vorm van ondersteuning het aanbieden van voldoende werkplek. Op de stelling of de respondenten vinden dat er op de AMM voldoende werkplek is om te studeren, geeft 44,5 procent aan het hiermee eens te zijn. 27,1 procent van de respondenten is het hiermee oneens en 21,1 procent is neutraal (N=229).

4.3.2. Motivatie

Nadat er stellingen zijn voorgelegd over de academie Mens en Maatschappij en de opleidingsstructuur, zijn aan de respondenten stellingen voorgelegd over hun motivatie voor de opleiding.

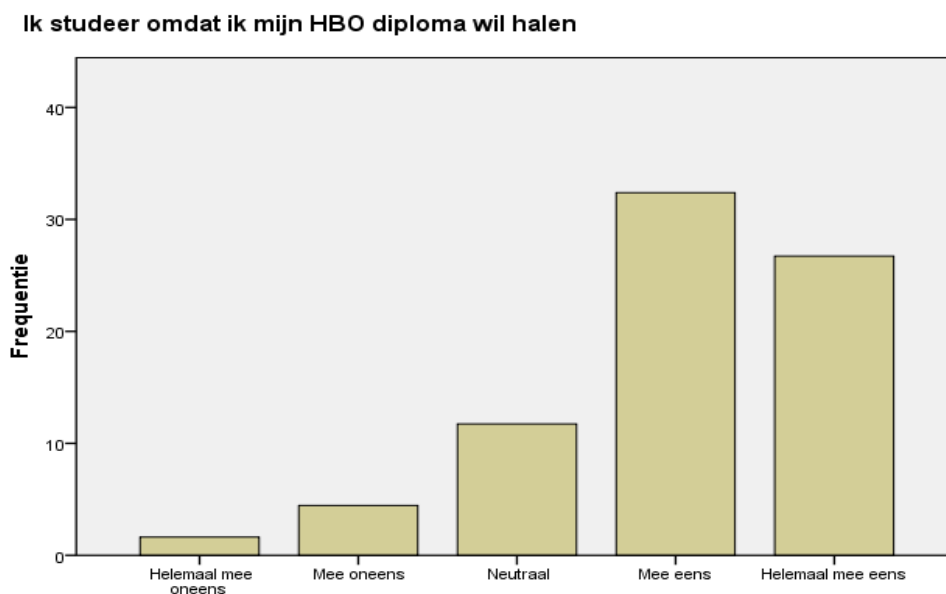
Als eerst is gekeken naar het aantal behaalde studiepunten in het vorige schooljaar. Uit het huidige onderzoek komt naar voren dat 6,1 procent tussen de 0-20 punten heeft behaald, 9,3 procent tussen de 20-40 punten heeft behaald, 51 procent tussen de 40-60 punten heeft behaald en 32,4 procent heeft meer dan 60 studiepunten behaald (N=244).

Uit het onderzoek 'Investeren in effectief studeren' komt naar voren dat 5 procent tussen de 0-20 studiepunten heeft behaald, 20,3 procent tussen de 20-40 studiepunten, 49,5 procent tussen de 40-60 studiepunten en 25,2 procent heeft meer dan 60 studiepunten behaald (N=107). In figuur 4, aantal studiepunten behaald in vorig studiejaar, is de vergelijking weergegeven.

Figuur 4. Aantal studiepunten behaald in vorig studiejaar

Nadat er gekeken is naar het aantal studiepunten, wordt er gekeken naar de motivatie. 59,1 procent studeert omdat zij hun HBO diploma willen halen. Voor 62,8 procent van de ondervraagden is dit de hoogste prioriteit (N=195). 38,9 procent vindt het belangrijk om nu te studeren, zodat zij na de studie meer geld kunnen verdienen dan nu (N=195). Bij beide vragen is 21,1 procent niet of foutief beantwoord. De resultaten van de stelling dat de respondenten studeren omdat zij het HBO diploma willen halen is te vinden in figuur 5, HBO diploma.

Figuur 5. HBO diploma

Naast dat het halen van een HBO diploma en geld belangrijke redenen zijn om te studeren geeft 53,5 aan dat zij het motiverend vinden wanneer iemand (vanuit de opleiding, thuis of de vriendenkring) regelmatig vraagt hoe het gaat met de opleiding (N=195). 23,9 procent geeft aan dat ouders een grote bron van motivatie zijn (N=195). Deze stelling is door 21,1 procent van de respondenten niet of foutief beantwoord.

De resultaten van de stelling of de student zich wel eens belooft na het behalen van een toets of verslag, zijn te vinden in tabel 8, beloning. Bij de stelling is een splitsing gemaakt tussen voltijd- en deeltijdstudenten. Er is een splitsing gemaakt tussen voltijd- en deeltijdstudenten, omdat de leeftijd tussen voltijd en deeltijd studenten uiteenlopend is, waardoor de verwachting is dat er een verschil kan zijn wat betreft het belonen. Gekeken naar de voltijdstudenten geeft 71,7 procent aan het eens te zijn zichzelf te belonen na het behalen van een verslag of toets. 13,6 procent is het oneens en 6,5 procent is neutraal. Gekeken naar de deeltijdstudenten geeft 39,1 procent aan het ermee eens te zijn zichzelf te belonen. 21,7 procent is het hier mee oneens en 21,7 procent is neutraal (N=193).

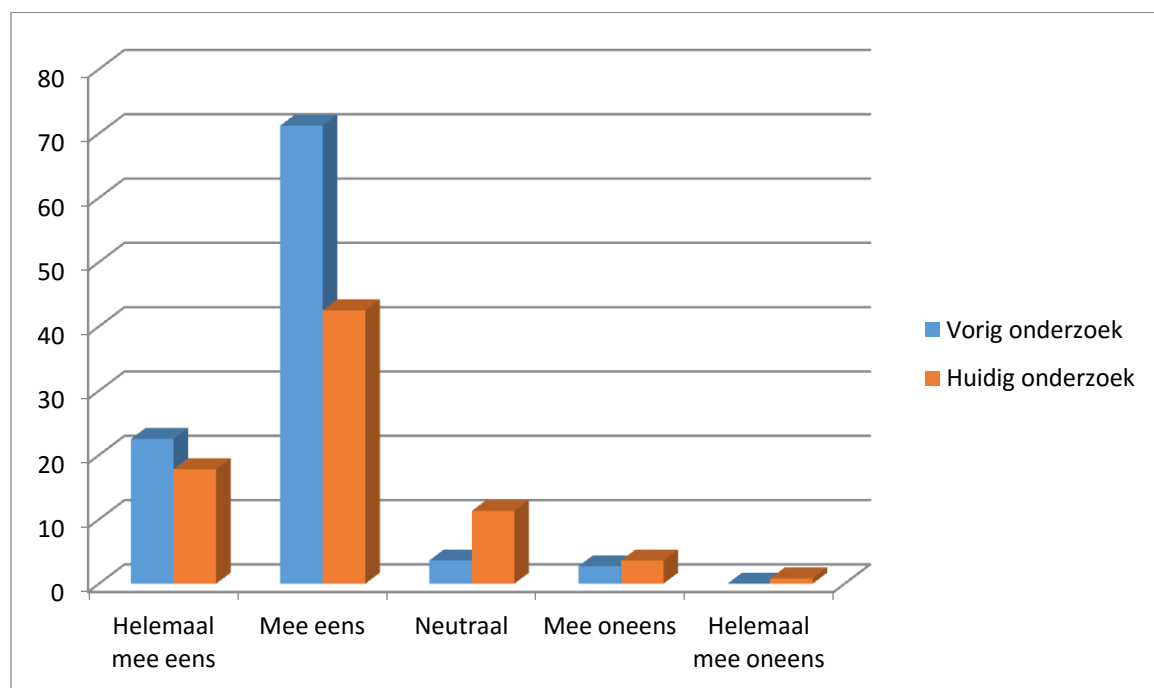
Tabel 8. Beloning

		Ik volg de opleiding in (voltijd/deeltijd)		Totaal
		Voltijd	Deeltijd	
Ik beloon mijzelf wel eens wanneer ik een toets of verslag heb behaald	Helemaal mee oneens	7,1%	4,3%	6,7%
	Mee oneens	6,5%	17,4%	7,8%
	Neutraal	14,7%	21,7%	15,5%
	Mee eens	47,6%	43,5%	47,2%
	Helemaal mee eens	24,1%	13,0%	22,8%

4.3.3. Karakter en persoonlijke leerstijl

Nu de resultaten over de motivatie bekend zijn, wordt er gekeken naar het karakter en de persoonlijke leerstijl van de respondenten.

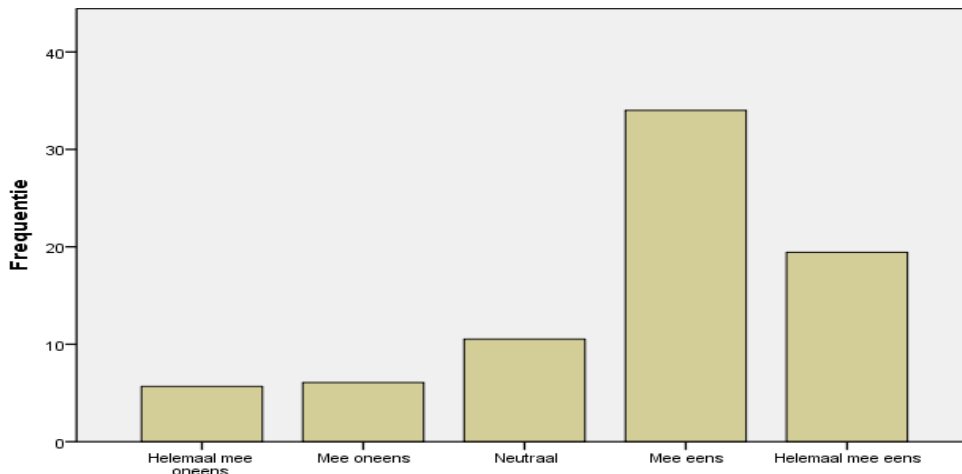
In het thema karakter en persoonlijke leerstijl is de stelling aan de respondenten voorgelegd of zij veel leren over zichzelf door feedback van medestudenten, docenten en praktijkbegeleiders. 60,3 procent geeft aan veel over zichzelf te leren door feedback van medestudenten, docenten en praktijkbegeleiders. 4,4 procent geeft aan niet veel over zichzelf te leren door middel van feedback (N=188). In het onderzoek 'Investeren in effectief studeren' geeft 93,7 procent aan het ermee eens te zijn dat zij veel over zichzelf leren door feedback van medestudenten, docenten en praktijkbegeleiders. 2,7 procent geeft aan niet veel over zichzelf te leren door middel van feedback (N=111). De vergelijking van beide onderzoeken is weergegeven in Figuur 6, feedback.

Figuur 6. Feedback

Naast dat de vraag is gesteld of de respondenten veel over zichzelf leren door middel van feedback, willen de onderzoekers weten wanneer de respondenten het best werken. Om daar achter te komen, is er gevraagd of de respondenten het best studeren wanneer zij druk voelen om alles af te krijgen. Uit de resultaten komt naar voren dat 63,4 procent het hiermee eens is, 11,8 procent is het hier niet mee eens en 10,5 procent is neutraal (N=187). De resultaten worden weergegeven in figuur 7, druk.

Ik studeer het best wanneer ik druk voel om alles af te krijgen

Figuur 7. Druk

Aan de respondenten is de vraag gesteld of zij de toets vormen makkelijk of moeilijk vinden. Een kennistoets met openvragen is makkelijk te maken volgens 21,4 procent van de respondenten en 53,9 procent vindt deze vorm minder makkelijk of zelfs moeilijk te maken (N=186). Een kennistoets met meerkeuzevragen is door 61,2 procent van de respondenten makkelijk te maken. 13,8 procent geeft aan deze vorm minder makkelijk of zelf moeilijk te vinden (N=185). Een gespreksassessment vindt 21 procent makkelijk te maken. 53,8 procent vindt deze vorm minder makkelijk of zelf moeilijk te maken (N=185).

Aan de respondenten is de stelling voorgelegd of de manier van lesgeven binnen AMM aansluit op de eigen leerstijl. Hier is 38 procent het mee eens. 18,6 procent is oneens en 35,2 procent is neutraal (N=228). Wanneer het gaat om de persoonlijke leerstijl van de respondent, is gevraagd hoe ver van te voren er begonnen wordt met de voorbereiding van een kennistoets. Met de voorbereiding begint 7,3 procent vanaf het begin van de lessen. 18,6 procent begint een maand voor de toets. 42,1 procent begint een week voor de toets (N=188).

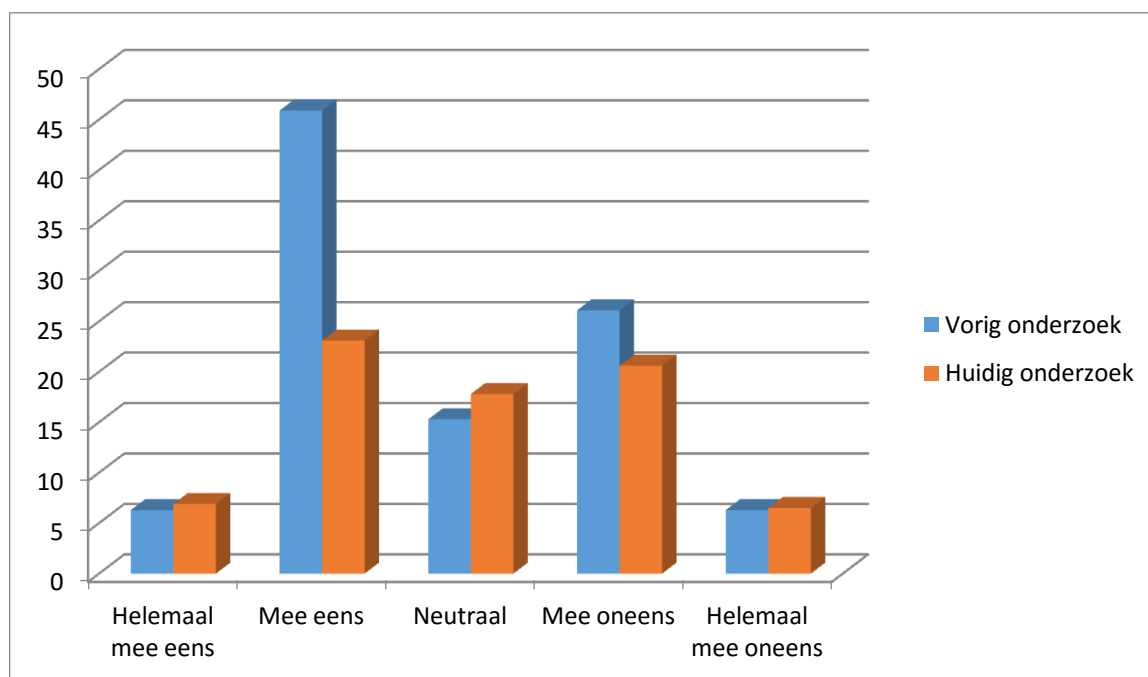
Tevens is er gevraagd of de respondenten het beste individueel werken. Bij deze stelling is er een splitsing gemaakt tussen voltijd- en deeltijdstudenten. Er is hier een splitsing gemaakt tussen voltijd en deeltijd studenten, omdat de verwachting er is dat er een verschil kan zijn omdat deeltijdstudenten minder ingeroosterde momenten hebben op het Saxion. Gekeken naar de voltijdstudenten geeft 57 procent aan het eens te zijn, 21,8 procent is oneens en 20 procent is neutraal. Gekeken naar de deeltijdstudenten geeft 31,8 procent aan het eens te zijn, 27,3 procent is oneens en 40,9 procent is neutraal (N=187). De resultaten zijn te vinden in tabel 9, individueel werken.

Tabel 9. Individueel werken

		Ik volg de opleiding in (voltijd/deeltijd)		Totaal
		Voltijd	Deeltijd	
Ik werk het beste individueel	Helemaal mee oneens	4,2%	0,0%	3,7%
	Mee oneens	17,6%	27,3%	18,7%
	Neutraal	20,0%	40,9%	22,5%
	Mee eens	40,0%	22,7%	38,0%
	Helemaal mee eens	17,0%	9,1%	16,0%

4.3.4 Planning

Nu de resultaten van het thema karakter en persoonlijke leerstijl bekend zijn, wordt er gekeken naar het thema planning. Aan de respondenten is gevraagd wanneer zij moeten werken of de studie dan op een tweede plek komt. Hier is 30 procent het mee eens. 27,1 procent is het oneens en 17,8 procent is neutraal (N=186). Dezelfde vraag is gesteld in het onderzoek 'Investeren in effectief studeren'. Hier is uitgekomen dat 52,2 procent het eens is dat studie op de tweede plek komt wanneer de respondent moet werken. 32,4 procent is het oneens (N=111). In figuur 8, werk, wordt de vergelijking weergegeven.

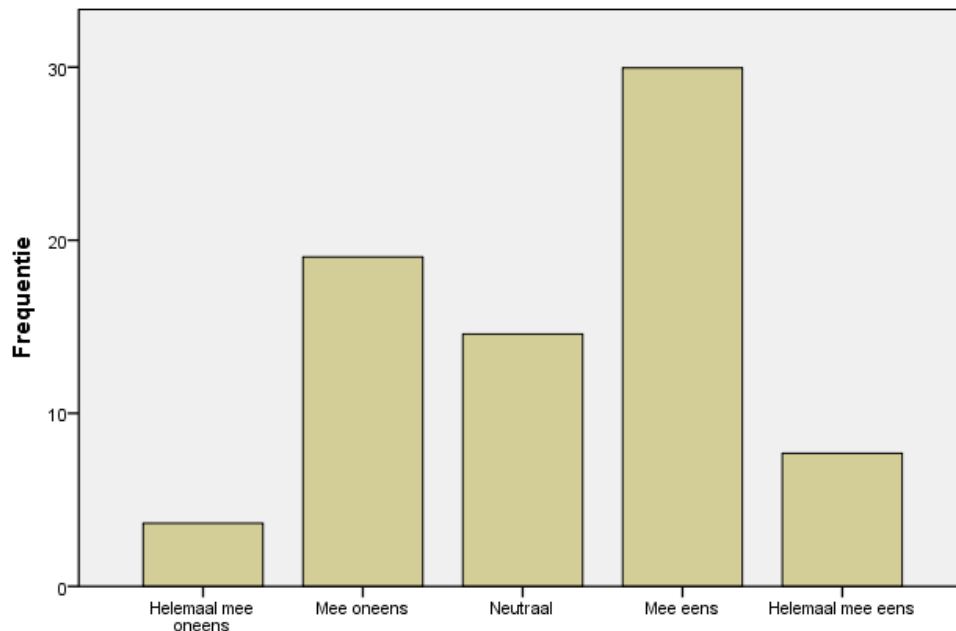

Figuur 8. Werk

Vervolgens is aan de respondenten de stelling voorgelegd of zij regelmatig meer tijd nodig hebben voor de studie dan gepland. 37,7 procent is het eens en 22,6 procent van de respondenten geeft aan het oneens te zijn. 14,6 procent is neutraal (N=186). In figuur 9, tijd, worden de resultaten weergegeven. Aan de respondenten is de stelling voorgelegd of zij korte termijndoelen aan zichzelf

stellen tijdens het studeren. 40,9 procent is het hier mee eens. 31,6 is het hier mee oneens en 20,2 procent is neutraal (N=229).

Ik heb regelmatig meer tijd nodig voor de studie dan ik had gepland

Figuur 9. Tijd

Aan de respondenten is de stelling voorgelegd of zij vrijwel nooit met een planning werken. 36,4 procent is het eens dat zij vrijwel nooit met een planning werken en 26,7 procent is het oneens en 11,7 procent is neutraal (N=186).

Ook is aan de respondenten gevraagd of wanneer zij een planning maken, zij zich daar ook aan houden. Bij deze stelling is er een splitsing gemaakt tussen voltijd- en deeltijdstudenten. Er is hier een splitsing gemaakt tussen voltijd- en deeltijdstudenten omdat de verwachting er is dat oudere studenten op een andere manier omgaan met een planning dan jongere studenten. Gekeken naar de voltijdstudenten geeft 18,9 procent aan het eens te zijn, 63,4 procent is oneens en 17,7 procent is neutraal. Gekeken naar de deeltijdstudenten geeft 18,2 procent aan het eens te zijn, 40,9 procent is oneens en 36,4 procent is neutraal (N=186). In tabel 10, planning, worden de resultaten weergegeven van de stelling als ik een planning maak, houd ik mij daaraan.

Tabel 10. Planning

		Ik volg de opleiding in (voltijd/deeltijd)		Totaal
		Voltijd	Deeltijd	
Als ik een planning maak, houd ik mij daaraan	Helemaal mee oneens	23,8%	9,1%	22,0%
	Mee oneens	39,6%	31,8%	38,7%
	Neutraal	17,7%	36,4%	19,9%
	Mee eens	17,1%	18,2%	17,2%
	Helemaal mee eens	1,8%	0,0%	1,6%

4.4. Samenvatting

In het hoofdstuk resultaten zijn de uitkomsten van het onderzoek weergegeven. Daarnaast is er een vergelijking gemaakt met het onderzoek 'Investeren in effectief studeren' dat is uitgevoerd in studiejaar 2011-2012. Tevens is er per thema voor een stelling een splitsing gemaakt tussen voltijd- en deeltijdstudenten of derde- en vierdejaarsstudenten. Eerst is er een beschrijving van de respondenten gegeven. Hierbij is gekeken naar de opleiding, het geboortejaar, het jaar waarin de respondenten gestart zijn met de studie en de vooropleiding. Grotendeels van de respondenten heeft als vooropleiding een MBO of HAVO opleiding gevolgd. De meeste respondenten zijn geboren tussen 1990 en 1994. Grotendeels zijn de respondenten in 2012 of 2013 begonnen aan de studie. Daarna zijn de resultaten feitelijk weergegeven per thema. De thema's AMM en opleidingsstructuur, motivatie, karakter en persoonlijke leerstijl en planning zijn de thema's die behandeld zijn.

Uit de enquête is gebleken dat 45 procent van de respondenten het ermee oneens is, dat docenten weten wie zij zijn en wat zij nodig hebben. Wanneer het om motivatie gaat, heeft 62,8 procent van de respondenten als hoogste prioriteit om hun HBO opleiding te halen. Wanneer het gaat om karakter en persoonlijke leerstijl geeft 60,3 procent aan veel te leren over zichzelf door feedback van medestudenten, docenten en praktijkbegeleiders. 30 procent van de respondenten geeft aan het er mee eens te zijn dat de studie op de tweede plek komt. In dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van verschillende tabellen en grafieken, zodat in één oogopslag te zien is waar het hoogst op wordt gescoord. De interpretatie van de resultaten, de vergelijking met het vorige onderzoek en de vergelijking tussen derde- en vierdejaarsstudenten of voltijd- en deeltijdstudenten, zijn te vinden in het volgende hoofdstuk, conclusies en aanbevelingen.

Hoofdstuk 5. Conclusies en aanbevelingen

5.1. Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de conclusies geschreven aan de hand van de hoofdvraag en deelvragen. Vervolgens worden er aanbevelingen gedaan aan de opdrachtgever. Tot slot volgt de sterkte en zwakte analyse van dit onderzoek samen met de discussie.

5.2. Conclusies effectief studeren

In deze paragraaf is antwoord gegeven op de praktische deelvraag. Hieronder zijn de hoofdvraag en deelvragen herhaald.

Hoofdvraag

Hoe kan de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten van de Academie Mens en Maatschappij (AMM) van Saxion Hogeschool Enschede geoptimaliseerd worden?

Theoretische deelvragen

1. Wat wordt er verstaan onder een effectieve studiehouding?
2. Welke didactische visie wordt er binnen de Academie Mens en Maatschappij (AMM) gehanteerd?
3. Welke interventies zijn er doorgevoerd na studiejaar 2011-2012 binnen de Academie Mens en Maatschappij met betrekking tot de studiehouding?

Praktische deelvraag

4. In welke mate is er sprake van een effectieve studiehouding bij derde- en vierdejaars, deeltijd en voltijd, AMM studenten met de lesmethode binnen de Academie Mens en Maatschappij?

Om antwoord te geven op de vraag, in welke mate er sprake is van een effectieve studiehouding bij derde- en vierdejaars, deeltijd en voltijd, AMM studenten voor de lesmethode binnen de Academie Mens en Maatschappij, wordt er gebruik gemaakt van zowel het literatuuronderzoek als het praktijkonderzoek. Om de conclusie weer te geven van de data, wordt er gebruik gemaakt van de geoperationaliseerde begrippen van een effectieve studiehouding. De begrippen zijn: AMM en opleidingsstructuur, motivatie, karakter en persoonlijke leerstijl en planning. Deze begrippen worden in de enquête 'thema's' genoemd.

In het literatuuronderzoek, komt naar voren dat een effectieve studiehouding afhankelijk is van meerdere aspecten. Motivatie, plannen en de persoonlijke leerstijl zijn nodig voor een effectieve studiehouding. Daarnaast wordt er ook gekeken naar de Academie Mens en Maatschappij, de opleidingsstructuur en de didactische visie, EMMA.

Na het onderzoek 'Investeren in effectief studeren' zijn er een aantal veranderingen doorgevoerd binnen de Academie. Deze zijn beschreven in het theoretische kader. Er is een vergelijking gemaakt met het onderzoek 'Investeren in effectief studeren', om te kijken welke invloed de veranderingen hebben gehad en daarnaast is er per thema een vergelijking gemaakt tussen derde- en vierdejaarsstudenten of tussen voltijd- en deeltijdstudenten.

AMM en opleidingsstructuur

De academie Mens en Maatschappij hanteert een lesmethode. Deze lesmethode wordt EMMA genoemd. Uit het literatuuronderzoek komt naar voren dat de didactische visie drie uitgangspunten heeft. Competentiegericht onderwijs, de actieve rol van de student en een persoonlijk leertraject zijn

de uitgangspunten. De visie die EMMA uit moet dragen bestaat er onder andere uit dat de opleidingsvraag van de student zoveel mogelijk centraal staat. Iedere student heeft een “persoonlijke leerweg” die wordt vormgegeven in overleg met de studieloopbaanbegeleider. Aan het eind van de studie is het de bedoeling dat je aan alle vereiste competenties voldoet. Uit de dataverzameling komt naar voren dat bijna 60 procent het prettig vindt wanneer er stil wordt gestaan bij hoe het met hen gaat. Bijna een kwart van de respondenten geeft aan het gevoel te hebben te weinig ondersteuning vanuit de opleiding te krijgen. Op de stelling of de respondenten beter zouden studeren wanneer zij vaker contact hadden met een docent, geeft 43,5 procent van de derdejaarsstudenten aan het hier mee eens te zijn en 29,6 procent is oneens. Van de vierdejaarsstudenten geeft 21,9 procent aan het eens te zijn, en is 45,6 procent het oneens met deze stelling. Opvallend is dat bijna 45 procent van de derdejaarsstudenten aangeeft beter te studeren wanneer zij contact hebben met een docent, terwijl iets meer dan 45 procent van de vierdejaarsstudenten aangeeft niet beter te studeren wanneer er vaker contact is met de docent. Een mogelijke oorzaak hiervoor zou kunnen zijn dat derdejaarsstudenten vinden dat zij nu te weinig contactmomenten hebben met de docent doordat zij stage lopen. De derdejaarsstudenten hebben immers maar één dag in de week les en de overige dagen zijn zij werkzaam binnen een organisatie. Vierdejaarsstudenten hebben meerdere contactmomenten en hebben ook tijd om zelf momenten in te plannen omdat zij in het vierde jaar meer vrije dagen hebben. Hieruit kan gesteld worden dat derdejaarsstudenten behoefte hebben aan meer dan één contactmoment per week en vierdejaarsstudenten het over het algemeen goed vinden zoals het nu is. Binnen het thema AMM en opleidingsstructuur kan gesteld worden dat het studierendement verhoogd kan worden wanneer er meer contact zou zijn tussen studenten en docenten.

Motivatie

Uit het literatuuronderzoek komt naar voren dat motivatie onder andere de bereidheid is om jezelf ergens voor in te spannen omdat men het gevoel heeft er iets positiefs aan over te houden (Martens & Boekaerts, 2007). Motivatie kent verschillende termijnen, namelijk motivatie voor de korte termijn, motivatie voor de middellange termijn en motivatie voor de lange termijn (Pol, 2013). Daarnaast spelen intrinsieke en extrinsieke motieven een grote rol voor een effectieve studiehouding (Zimbardo, 2015).

Uit de dataverzameling komt naar voren dat 71,7 procent van de voltijdstudenten, als motivatie voor de korte termijn, het eens is zichzelf te belonen na het behalen van een verslag of toets. Van de deeltijdstudenten geeft 39,1 procent aan het ermee eens te zijn zichzelf te belonen. Opvallend hier is dat er een groot verschil tussen voltijd- en deeltijdstudenten is, qua percentage dat aangeeft zichzelf te belonen. Een mogelijke oorzaak hiervoor zou kunnen zijn dat deeltijd studenten meer motivatie hebben voor de lange termijn in plaats van voor de korte termijn. Jezelf belonen is een voorbeeld van extrinsieke motivatie. Het is een prikkel die de student aanzet tot actie (Zimbardo, 2015). Er kan gesteld worden dat in dit geval de extrinsieke beloning, de intrinsieke motivatie versterkt. Als motivatie voor de middellange termijn geeft 59,1 procent van de respondenten aan te studeren omdat zij hun HBO diploma willen halen. Voor 62,8 procent is dit de hoogste prioriteit. Het halen van een diploma is ook een vorm van extrinsieke motivatie.

Bijna 40 procent van de respondenten geeft aan dat zij nu studeren, zodat zij na de studie meer geld kunnen verdienen. Dit is hun motivatie voor de lange termijn. Er kan worden aangenomen dat grotendeel van de respondenten motivatie heeft voor zowel de korte termijn, de middellange termijn als motivatie voor de lange termijn.

Persoonlijke leerstijl

Naast de AMM en opleidingsstructuur en motivatie heeft de persoonlijke leerstijl ook te maken met de studiehouding.

De een studeert door de lesstof te verspreiden over meerdere dagen of weken. Een ander studeert het best met vlagen, door bijvoorbeeld in één keer het boek voor het tentamen door te nemen. Er zijn studenten die samen studeren en anderen die zich afzonderen van de buitenwereld en alleen studeren (Oosterhuis-Geers, 2000). 38 procent van de respondenten vindt dat de manier van lesgeven bij AMM aan sluit op zijn leerstijl. Elke academie binnen Saxion kan zijn eigen lesmethode hanteren. De lesmethode die de AMM hanteert is EMMA. In het theoretische kader is beschreven wat de EMMA inhoudt. Uit het literatuuronderzoek is gebleken dat feedback geven en ontvangen veel wordt gehanteerd binnen de opleidingen van AMM om studenten verder te helpen, en dit ook een onderdeel is die past bij de lesmethode (Luken, 2008). Ongeveer 60 procent van de respondenten geeft aan veel te leren over zichzelf door feedback van medestudenten, docenten en praktijkbegeleiders. In het onderzoek 'Investeren in effectief studeren' geeft 93,7 procent aan het ermee eens te zijn. Een verklaring voor deze hoge percentages kunnen zijn dat men leert van feedback doordat er vernieuwende ideeën zijn wanneer je feedback krijgt. Daarnaast is dit percentage in de loop der jaren afgenomen. Binnen de academie Mens en Maatschappij worden er leertaken opgesteld voor studenten. Aan de respondenten is de stelling voorgelegd of het doel van de leertaken duidelijk is. Bijna 40 procent van de respondenten geeft aan de leertaken niet duidelijk te vinden. Hieruit kan gesteld worden dat studenten nog onvoldoende kennis hebben over de leertaken. Ook is gekeken of de respondenten het best individueel werken. Hierbij is een splitsing gemaakt tussen voltijd- en deeltijd studenten. Gekeken naar de voltijdstudenten geeft 57 procent aan het eens te zijn het beste individueel te werken. Gekeken naar de deeltijdstudenten geeft 31,8 procent aan het eens te zijn het best individueel te werken. Hieruit kan gesteld worden dat meer dan de helft van de voltijdstudenten het liefst individueel werkt, en een stuk minder dan de helft van de deeltijdstudenten het liefst individueel werkt. Een mogelijke oorzaak voor het percentage voltijdstudenten dat aangeeft het beste individueel te werken, kan zijn dat men niet afhankelijk wil zijn van een ander. Een mogelijke oorzaak van het in verhouding lage percentage deeltijdstudenten dat aangeeft het beste individueel te werken kan zijn dat deeltijdstudenten vaak al binnen een team werken en gewend zijn in teamverband te functioneren.

Wanneer het gaat om de leerstijl van de respondenten geeft 42,1 procent aan een week van te voren met de voorbereiding van de toets te beginnen.

Planning

Naast de AMM en opleidingsstructuur, motivatie en persoonlijke leerstijl is planning ook een belangrijk onderdeel van een effectieve studiehouding. In het literatuuronderzoek komt naar voren dat het belangrijk is om heldere doelen te hebben, realistisch te plannen en discipline te hebben. Het is belangrijk dat de student het motief voor studeren en de persoonlijke beweegredenen duidelijk heeft voor zichzelf. Gemotiveerde studenten met een duidelijk einddoel presteren beter tijdens de studie (Vinke, 2007). Uit de dataverzameling komt naar voren dat ongeveer 40 procent van de respondenten werkt met korte termijn doelen. Ongeveer een derde van de respondenten geeft aan goed in staat te zijn de leertaken meteen uit te voeren.

Bijna 40 procent van de respondenten heeft meer tijd nodig voor de studie dan gepland. Een mogelijke oorzaak zou kunnen zijn dat studenten van te voren moeilijk kunnen schatten hoeveel tijd

zij kwijt zijn aan een onderdeel waardoor zij te laat beginnen. 36,4 procent van de respondenten werkt met een planning. Dit kunnen signalen zijn dat de respondenten moeite hebben met plannen. Aan de respondenten is gevraagd of wanneer zij een planning maken, zij zich daar ook aan houden. Hierbij is een splitsing gemaakt tussen voltijd- en deeltijdstudenten. Gekeken naar de voltijdstudenten geeft 63,4 procent aan het oneens te zijn. Gekeken naar de deeltijdstudenten geeft 40,9 procent aan het oneens te zijn en is 36,4 procent neutraal. Er kan gesteld worden dat grotendeels van alle studenten het lastig vindt om zich aan de gemaakte planning te houden. Er kan worden aangenomen dat er nog wel wat verbeterd kan worden aan de planningsvaardigheden.

Per studiejaar wordt per toets tweemaal de mogelijkheid aangeboden om deze af te nemen bij de studenten. Voorheen was het tijdens elke periode mogelijk om een toets af te nemen. Er is gekozen om dit aantal te beperken naar twee mogelijkheden zodat er meer structuur en deadlines zijn (S. Van der Woning, persoonlijke communicatie, 28 oktober 2016). Op de stelling of de respondenten het beste werken wanneer er duidelijke deadlines zijn, geeft ruim 80 procent aan het hiermee eens te zijn. Hieruit kan gesteld worden dat de respondenten behoefte hebben aan duidelijke kaders en dat het een zinvolle interventie is geweest om door te voeren.

Voor een student is het van belang om duidelijk te hebben wat urgent en wat belangrijk is. De student dient activiteiten die urgent lijken maar dit niet zijn te negeren of hier nee tegen te zeggen, waardoor hij/zij tijd wint. Deze beschikbare tijd kan vervolgens worden gebruikt voor activiteiten die een hogere prioriteit hebben (Covey, 2005). Aan de respondenten is gevraagd wanneer zij moeten werken of de studie dan op een tweede plek komt. Hier is 30 procent het mee eens. Dezelfde vraag is gesteld in het onderzoek 'Investeren in effectief studeren'. Hier is uitgekomen dat 52,2 procent het ermee eens is. Dit zou kunnen komen doordat men het belangrijk vindt om geld te verdienen naast de studie. Wat opvallend is, is dat dit percentage in de loop der jaren is afgenomen.

In het onderzoek 'Investeren in effectief studeren' geeft 93,7 procent aan het ermee eens te zijn. Een verklaring voor deze hoge percentages kunnen zijn dat men leert van feedback doordat er vernieuwende ideeën zijn wanneer je feedback krijgt. Daarnaast is dit percentage in de loop der jaren afgenomen. Binnen de academie Mens en Maatschappij worden er leertaken opgesteld voor studenten. Aan de respondenten is de stelling voorgelegd of het doel van de leertaken duidelijk is. Bijna 40 procent van de respondenten geeft aan de leertaken niet duidelijk te vinden. Hieruit kan gesteld worden dat studenten nog onvoldoende kennis hebben over de leertaken. Ook is gekeken of de respondenten het best individueel werken, hier is 40,8 van de respondenten het er mee eens. Hieruit kan gesteld worden dat minder dan de helft van de studenten het liefst individueel werkt. Een mogelijke oorzaak kan zijn dat men niet afhankelijk wil zijn van een ander. Wanneer het gaat om de leerstijl van de respondenten geeft 42,1 procent aan een week van te voren met de voorbereiding van de toets te beginnen.

Om de studiehouding te verbeteren kunnen er interventies toegepast worden. In het theoretische kader is deelvraag 3 beantwoord, die gaat over de interventies die zijn doorgevoerd. Daarin komt naar voren dat er interventies op de student, docent en studieomgeving zijn. De onderzoekers stellen dat er winst te halen is wanneer interventies gericht zijn op de doelgroep zelf, in dit geval de student. Het gaat om interventies gericht op motivaties, verwachtingen en strategieën (Martens & Boekaerts, 2007). Ongeveer 30 procent neemt zelf het initiatief om de voortgang bespreekbaar te maken met de docenten. Het gedrag van de student kan beïnvloed worden door de docent (Filak en Sheldon,

2003). Bijna de helft van de derdejaarsstudenten en iets meer dan 20 procent van de vierdejaarsstudenten geeft aan beter te studeren wanneer ze meer contact zouden hebben met de docenten. Meer dan de helft van de respondenten geeft aan het prettig te vinden wanneer er tijdens studiebegeleiding gevraagd wordt hoe het gaat. Meer dan de helft van de respondenten geeft aan het prettig te vinden wanneer er stil wordt gestaan bij hoe het gaat met de respondent. Wanneer de docent zich als coach opstelt en hun studenten helpt bij het bepalen en internaliseren van doelstellingen, wordt de kans vergroot dat de doelen op een autonome wijze worden nagestreefd (Martens & Boekaerts, 2007). Uit het huidige onderzoek en het onderzoek 'Investeren in effectief studeren' komt naar voren dat ongeveer een kwart van de respondenten het er mee eens is dat ze te weinig ondersteuning krijgen vanuit de opleiding. Hieruit kan gesteld worden dat docenten nog onvoldoende betrokken zijn bij de studenten.

De studieomgeving veranderen is ook een goede vorm van interventie. Er wordt gekeken naar de toets vorm die toegepast wordt. Onderwijs is dynamisch, zo werken studenten het ene moment samen, vervolgens worden studenten individueel getoetst. Om een positieve studieomgeving te creëren is het belangrijk om verbondenheid te stimuleren. Verbondenheid kun je creëren door nadruk te leggen op groepsleren. Bij groepsleren moet je ervoor zorgen dat elke student zijn eigen rol heeft met eigen unieke informatie (Martens & Boekaerts, 2007). Wanneer het gaat om de AMM, geeft ongeveer 60 procent aan zich thuis te voelen binnen de academie. Iets minder dan de helft van de respondenten geeft aan dat er voldoende werkplek is binnen AMM. Wanneer je kijkt naar de toets vormen worden de studenten op verschillende manieren getoetst. De respondenten geven aan de ene toets vorm moeilijker te vinden dan de ander. Zo vinden zij een assessment of een toets met openvragen moeilijker dan een toets met meerkeuze vragen. Iets minder dan de helft geeft aan het best individueel te werken, er kan worden aangenomen dat de andere helft ook goed in groepen kan werken.

De studiehouding van AMM studenten is op bepaalde onderwerpen effectief en op bepaalde onderdelen minder effectief. De studiehouding lijkt effectief wanneer het gaat om motivatie. Bijna 60 procent is gemotiveerd om een HBO diploma te halen en bijna 40 procent vindt het belangrijk om nu te studeren, zodat zij na de studie meer geld verdienen dan nu. Ongeveer de helft voelt zich thuis binnen AMM en vindt dat er voldoende werkplek is binnen de academie. Een groot deel leert van feedback van docenten, medestudenten en praktijkbegeleiders. Minder effectief is dat er gesteld kan worden dat zowel de voltijd- als de deeltijdstudenten moeite hebben met plannen en lang niet alle studenten met een planning werken. Daarnaast is er bij veel studenten nog onduidelijkheid over de leertaken. Daarnaast zijn er verbeterpunten wanneer het gaat om ondersteuning vanuit de docenten. Studenten vinden het prettig wanneer er vaker contact zou zijn met de docent.

Vergelijking

Na het onderzoek van Os & Tokucin (2012) zijn er verschillende interventies doorgevoerd binnen de academie. Om te onderzoeken of de interventies de studiehouding kunnen hebben geoptimaliseerd worden er een aantal vergelijkingen weergegeven van beide onderzoeken. De vergelijkingen hebben betrekking op het contact met de docenten en deadlines. De vergelijkingen worden hieronder in tabel 11, vergelijking, weergegeven.

Tabel 11. Vergelijking

Stelling	Percentage 2012	Percentage 2016
<i>Ik heb het gevoel te weinig ondersteuning te krijgen vanuit de opleiding</i>	Mee eens: 24 procent Mee oneens: 46 procent	Mee eens: 24 procent Mee oneens: 41 procent
<i>Ik zou beter studeren wanneer ik vaker contact had met docenten</i>	Mee eens: 37 procent Mee oneens: 43 procent	Mee eens: 32 procent Mee oneens: 34 procent
<i>Ik werk het beste wanneer er duidelijke deadlines zijn</i>	Mee eens: 88 procent Mee oneens: 4 procent	Mee eens: 82 procent Mee oneens: 4 procent
<i>Ik studeer het beste wanneer ik druk voel om alles af te krijgen</i>	Mee eens: 76 procent Mee oneens: 14 procent	Mee eens: 54 procent Mee oneens: 12 procent
<i>Ik vind het prettig wanneer er tijdens de studiebegeleiding stilgestaan wordt bij hoe het met mij gaat</i>	Mee eens: 76 procent Mee oneens: 7 procent	Mee eens: 57 procent Mee oneens: 14 procent

Wanneer de resultaten van beide onderzoeken vergeleken zijn, kunnen er een aantal conclusies uit getrokken worden. Wanneer het om deadlines gaat kan er gesteld worden dat een groot percentage van de respondenten nog steeds behoefte heeft aan deadlines. Zowel in 2012 als in 2016 geeft meer dan de helft van de respondenten aan beter te studeren wanneer zij druk voelen om alles af te krijgen. Wanneer het gaat om duidelijke deadlines geeft ruim 80 procent aan het beste te werken wanneer duidelijke deadlines zijn. Hieruit kan gesteld worden dat de interventie die destijds doorgevoerd is om twee deadlines per studiejaar te behouden een goede interventie is geweest.

Wanneer het gaat om contact met de docenten zijn er afgelopen jaren ook een aantal interventies doorgevoerd. De respondenten is de vraag gesteld of zij het prettig vinden wanneer er tijdens studiebegeleiding stilgestaan wordt bij hoe het met hen gaat. Wanneer je de resultaten met elkaar vergelijkt was er zowel in 2012 als in 2016 grote behoefte hieraan. De onderzoekers willen weten of het contact met docenten verbeterd is ten opzichte van 2012. Hieruit kan gesteld worden dat zowel in 2012 en 2016 is er nog steeds bijna door de helft van de respondenten behoefte is aan beter contact met de docenten.

5.3. Conclusie hoofdvraag

In deze paragraaf wordt er antwoord gegeven op de vraag, hoe kan de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten van de Academie Mens en Maatschappij (AMM) van Saxion Hogeschool Enschede geoptimaliseerd worden?

Om antwoord te geven op de hoofdvraag is gebruik gemaakt van zowel de theoretische als praktische deelvragen. Er is gebruik gemaakt van de kennis die is weergegeven in de literatuurstudie en dit zal worden samengebracht met informatie die verkregen is door middel van de praktische deelvraag. Om het overzichtelijk te houden is er gebruik gemaakt van de verschillende thema's die gebruikt zijn in het onderzoek.

In het literatuuronderzoek kwam naar voren dat een effectieve studiehouding afhankelijk is van meerdere aspecten. Motivatie, plannen en de persoonlijke leerstijl zijn nodig voor een effectieve studiehouding. Daarnaast wordt er ook gekeken naar de Academie Mens en Maatschappij en de opleidingsstructuur.

AMM en opleidingsstructuur

Wanneer er gekeken wordt naar de resultaten over de AMM en opleidingsstructuur zijn er een aantal bijzonderheden.

In het onderzoek 'Investeren in effectief studeren' kwam naar voren dat studenten behoefte leken te hebben aan kaders, zoals het stellen van een maximum aantal keren dat een producttoets ingeleverd kan worden. Dit werd dan ook als aanbeveling gegeven (Os & Tokucin, 2012). Na 2012 zijn er een aantal interventies doorgevoerd. Per studiejaar wordt per toets tweemaal de mogelijkheid aangeboden om deze af te nemen bij de studenten. Voorheen was het tijdens elke periode mogelijk om toets af te nemen. Er is gekozen om dit aantal te beperken naar twee mogelijkheden zodat er meer structuur en deadlines zijn. Daarnaast is er meer studieruimte gecreëerd voor de studenten en docenten op een vaste ruimte. Eerder werd er lesgegeven op verschillende vleugels binnen de school en op andere locaties. Dit is gedaan zodat er meer verbondenheid wordt gecreëerd. Inmiddels is er meer ruimte binnen de vleugel Elderink en Haanstra op de derde verdieping (S. Van der Woning, persoonlijke communicatie, 28 oktober 2016).

Meer dan 80 procent van de respondenten geeft aan het beste te werken wanneer er deadlines zijn. Bijna 45 procent vindt dat er voldoende werkplek is en ongeveer 60 procent geeft aan zich thuis te voelen binnen de AMM. De interventies die zijn doorgevoerd zijn effectief geweest en lijken te hebben gezorgd voor meer verbondenheid met de opleiding.

Om een effectieve studiehouding te optimaliseren komt naar voren dat er meer ondersteuning geboden zou kunnen worden vanuit de opleiding. **Ongeveer 45 procent van de derdejaarsstudenten en bijna 22 procent van de vierdejaarsstudenten** geeft aan dat zij beter zouden studeren als er vaker contact zou zijn met de docenten. Het is van belang dat dit vanuit de docent komt want bijna 36 procent geeft aan dat zij niet het initiatief nemen om de voortgang te bespreken. 45 procent geeft aan dat docenten niet weten wie de studenten zijn en wat zij nodig hebben. Daarnaast is voor bijna 40 procent van de respondenten het doel van de leertaken niet duidelijk. Om een effectieve studiehouding te optimaliseren, zitten hier wat verbeterpunten.

Motivatie

Uit het onderzoek komt naar voren dat het merendeel van de studenten gemotiveerd is tijdens de opleiding. Meer dan de helft van de studenten studeert omdat zij hun HBO diploma willen halen en voor meer dan 60 procent is dit de hoogste prioriteit. Bijna 40 procent vindt het belangrijk om nu te studeren zodat zij na de studie meer geld kunnen verdienen dan nu. Studenten bezitten zowel intrinsieke als extrinsieke motieven die een grote rol spelen voor een effectieve studiehouding. Er kan worden aangenomen dat wanneer er meer ondersteuning zou zijn vanuit de opleiding, studenten nog gemotiveerder bezig zijn met de opleiding.

Karakter en persoonlijke leerstijl

Wanneer het gaat om karakter en persoonlijke leerstijl zijn er een aantal bijzonderheden om de studiehouding te optimaliseren. Wanneer het om de leerstijl gaat geeft een groot percentage aan veel te leren van feedback van medestudenten, docenten en praktijkbegeleiders. Om de

studiehouding te optimaliseren zou er meer tijd in feedback geven en krijgen gestoken kunnen worden. Daarnaast kunnen docenten, studenten en praktijkbegeleiders werken aan hun feedbackvaardigheden. Studenten hebben baat bij deadlines. Bijna 65 procent van de studenten geeft aan het beste te studeren wanneer zij druk voelen om alles af te krijgen. Ongeveer 40 procent van de studenten geeft aan het beste individueel te werken. Er zijn studenten die samen studeren en anderen die zich afzonderen van de buitenwereld en alleen studeren. Verschillende manier van studeren betekent niet dat de ene manier goed is en de andere fout. Het kan voorkomen dat de manier hoe de student normaal gesproken studeert niet meer de gewenste resultaten oplevert. Je persoonlijke leerstijl blijft in ontwikkeling. Wanneer de ene manier niet meer efficiënt is, moet de student op zoek naar een nieuwe persoonlijke leerstijl (Oosterhuis-Geers, 2000). Dit percentage kan zeggen dat het overige percentage goed met meerdere kan werken. Voor een effectieve studiehouding is het nodig om zowel groepswork als individueel work aan te blijven bieden.

Planning

Planning heeft met tijd, prioriteiten en doelen. Om de studiehouding te optimaliseren kan er gekeken worden naar de prioriteiten die de studenten hebben. 30 procent van de studenten geeft aan dat de studie op de tweede plek komt als er gewerkt moet worden. Daarnaast blijkt dat studenten het lastig vinden om hun tijd voor de studie in te schatten. Efficiënt met de tijd om gaan is belangrijk tijdens het plannen van de studie. Het is belangrijk om heldere doelen te hebben, realistisch te plannen en discipline te hebben. Het is belangrijk dat de student het motief voor studeren en de persoonlijke beweegredenen duidelijk heeft voor zichzelf. Gemotiveerde studenten met een duidelijk einddoel presteren beter tijdens de studie (Vinke, 2007). Bijna 40 procent geeft aan meer tijd nodig te hebben voor de studie dan gepland. Iets meer dan 40 procent van de studenten werkt met korte termijndoelen. Ongeveer 36 procent van de studenten werkt met een planning tijdens de studie. Hieruit blijkt dat studenten ieder op zijn eigen manier zijn studie plant. Hieruit kan blijken dat persoonlijke aandacht voor de studenten van belang is.

De resultaten van het onderzoek 'Optimaliseren van effectief studeren' kunnen wellicht gebruikt worden voor gelijke academies binnen Nederland met dezelfde lesmethode.

5.4. Aanbevelingen

Aanbeveling 1: Meer ondersteuning vanuit de opleiding

In de conclusie is al genoemd dat er verbeterpunten liggen in de ondersteuning vanuit de opleiding. Bijna de helft van de respondenten geeft aan dat docenten niet weten wie de studenten zijn en wat zij nodig hebben. Er komt naar voren dat studenten niet snel het initiatief nemen om de voortgang te bespreken. Wat kan er worden ingezet om meer ondersteuning te bieden vanuit de opleiding? Uit onderzoek in opdracht van de minister van Onderwijs komt naar voren dat studenten met veel contacturen beter scoren wanneer zij de lessen ook daadwerkelijk bezoeken. Zij halen hogere cijfers en meer studiepunten (DUB, 2011). Wanneer er vaker individuele gesprekken worden gepland en in klassikale lessen aandacht wordt besteed aan de voortgang, zullen de studenten het idee krijgen meer ondersteuning te krijgen vanuit de opleiding. Er wordt ook aangegeven door meer dan 30 procent van de respondenten dat zij beter zouden studeren wanneer er vaker contact is met de docent.

Aanbeveling 2: Duidelijke leertaken

Wat in de conclusie naar voren is gekomen, is dat voor bijna 40 procent het doel van de leertaken niet duidelijk is. Om dit percentage te verminderen moeten leertaken duidelijker omschreven

worden en moet er meer worden stil gestaan bij de leertaken. Blijkbaar worden er in de lessen nog onvoldoende tijd aan de leertaken besteed. De docenten zouden de leertaken meer kunnen betrekken wanneer de inhoud van de lessen worden besproken.

Aanbeveling 3: Planning

Om de studiehouding te optimaliseren zou er meer tijd in het plannen van de studie gestoken worden. Studenten schatten de tijd die ze nodig hebben vaak niet goed in. Bijna 40 procent geeft aan meer tijd nodig te hebben voor de studie dan gepland. Wanneer de student werkt met een planning zal hij ook meer druk ervaren om iets af te krijgen. De studiebegeleider kan meer tijd steken in het maken van een persoonlijke planning met de student. De docent zou samen met de student een tijdsplanning kunnen maken van alle leertaken. Elk kwartaal kan de student deze planning evalueren met de studiebegeleider. Daarnaast zou de studiebegeleider aan het begin van het schooljaar ook klassikaal meer tijd kunnen steken om het belang van plannen toe te lichten en hoe je je studie kan plannen.

5.5. Sterkte/zwakte analyse

In deze paragraaf zijn de sterktes en zwaktes beschreven van het onderzoek. Hierbij wordt eerst gekeken naar de betrouwbaarheid en de validiteit van het onderzoek. Vervolgens worden de enquête en de respons daarop behandeld. Tot slot wordt er gekeken naar de analyse in SPSS en de samenwerking met de andere onderzoeksgroep.

In hoofdstuk 3, Onderzoeksmethodologie, is beschreven hoe er naar een betrouwbaar en valide onderzoek is gestreefd. Er kan geconcludeerd worden dat het onderzoek redelijk valide is. De proefenquête is tweemaal afgenomen tijdens intervisie. Het is voorzien van feedback en daarna is er een nieuw concept gemaakt, zodat het nogmaals gecontroleerd kon worden op fouten en onduidelijkheden.

Ondanks dat de onderzoekers zo zorgvuldig mogelijk hebben gewerkt, kwam er tijdens het analyseren een aantal fouten naar voren.

Er is gekozen om zowel een digitale versie als een papierenversie af te nemen. Er zijn 72 papierenversies en 175 digitale versies afgenomen. De papierenversie is door de meeste respondenten correct ingevuld. De digitale versie bevatte een aantal fouten. Zo konden studenten bij een aantal rangordevragen zowel een rangorde aangeven als alleen een vinkje zetten voor het juiste antwoord. Tevens konden ze een getal vaker invoeren. De respondenten die bij deze vragen geen rangorde hebben aangegeven, zijn niet ingevoerd waardoor deze te zien zijn als 'missings'. Door deze zwakte is de betrouwbaarheid afgenomen omdat er veel vragen foutief beantwoord zijn. Deze zwakte kan in een vervolgonderzoek voorkomen worden door meerdere proefpersonen een digitale versie in te laten vullen. Dan zal er naar voren komen waar de fouten zitten en of er op verschillende manieren de stellingen beantwoord kunnen worden. De rangorde vragen waren niet relevant voor dit onderzoek maar voor het onderzoek van de andere onderzoekers waarmee de enquête samen is afgenomen. Ook konden de respondenten vragen overslaan zonder ze in te vullen. In veel enquêtes wordt aangegeven dat een vraag niet is ingevuld maar dat was bij deze enquête uitgeschakeld.

Daarnaast hadden een aantal vragen anders geformuleerd moeten worden. Een voorbeeld hiervan is vraag 31. Hierin werd gesteld dat de respondenten veel leren van feedback door docenten. De onderzoekers wilden weten of de respondenten leren van feedback. Het woord 'veel' had weggelaten kunnen worden, omdat de respondenten op dat woord de focus kunnen leggen. Vraag

33 is een soortgelijke vraag met dezelfde fout. Hierin werd gesteld dat respondenten veel leren van de feedback van medestudenten. Ook hier wilden de onderzoekers weten of respondenten leren van feedback van medestudenten. Deze punten waren tijdens intervisie besproken maar waarschijnlijk zijn deze fouten over het hoofd gezien tijdens het aanpassen.

De studiebegeleiders zijn benaderd per mail. De respons was niet erg hoog waardoor er een herinneringsmail is verstuurd met het verzoek te reageren. Hierdoor is de respons wat verhoogd maar niet voldoende om aan het doel van 200 respondenten te komen. Er is besloten een digitale versie te ontwikkelen die naar alle derde en vierdejaars, voltijd en deeltijd, studenten is verstuurd. Dit sterke punt bleek een effectieve manier. De uiteindelijke respons die is verkregen uit de papierenversie en de digitale versie is 247. Hiermee is het doel van 200 respondenten behaald.

Een mogelijke oorzaak dat er weinig respons kwam vanuit de studiebegeleiders, kan te maken hebben met het feit dat derdejaarsstudenten maar één dag in de week les hebben en vierdejaarsstudenten ook weinig op school zijn omdat zij of met het afstudeeronderzoek bezig zijn of een minor volgen.

De respons bij de voltijd derde- en vierdejaars studenten bestaat uit 210 respondenten. De respons voor deeltijd derde- en vierdejaars studenten bestaat uit 37 respondenten. Dit betekent dat het grotendeel van de respondenten een voltijd opleiding volgen waardoor de resultaten meer van toepassing zullen zijn op voltijdstudenten. Het is wel van belang te weten dat er binnen de opleiding in verhouding meer voltijdstudenten zijn dan deeltijdstudenten.

Een sterkte in dit onderzoek is dat de enquête thema's bevat om zo overzicht te houden. De thema's komen overeen met de begrippen die zijn toegelicht in hoofdstuk 2. Zo is er in het theoretisch kader uitgelegd wat een effectieve studiehouding inhoudt. Hiervoor is motivatie, planning en persoonlijke leerstijl van belang. Dit zijn ook de thema's die aangehouden zijn in de enquête. De thema's hebben zowel een functionele als een inhoudelijke waarde. De functionele waarde was het overzichtelijk houden van de lijst en structuur aanbrengen. De inhoudelijke waarde is dat elk thema wat zegt over de vragen die eronder staan.

De samenwerking met de andere onderzoeksgroep was een zwakte in dit onderzoek. De data zijn, zoals eerder aangegeven, zowel digitaal als op papier ontvangen. Voor de papieren versies zijn beide onderzoeksgroepen een aantal klassen in geweest om de enquêtes af te nemen. De allereerste klas waarin de enquête werd afgenomen, zou bezocht worden door de andere onderzoeksgroep. Deze afspraak was vergeten. Daarnaast was er afgesproken dat de digitale versie af zou zijn wanneer de eerste enquête werd afgenomen in de klas, zodat de respondenten er ook voor konden kiezen om het online in te vullen. De digitale enquête was niet op tijd af waardoor er veel papieren versies zijn ingevuld, wat extra werk opleverde tijdens het invoeren in SPSS. Alle papieren versies werden door de onderzoekers eerst digitaal ingevoerd en daarna verwerkt in SPSS.

Alle verzamelde data moesten ingevoerd worden in SPSS. De andere onderzoeksgroep wou dit graag alleen doen, omdat zij dachten dat het ingewikkeld was als meerdere personen de enquêtes zouden invoeren. Zij dachten dat dit voor verwarring zou zorgen en er misschien enquêtes niet of dubbel zouden worden ingevoerd. Het invoeren nam meer tijd in beslag dan gepland. Er waren afspraken gemaakt wanneer het af zou zijn, maar deze afspraken werden niet nagekomen. Daarnaast waren een aantal afspraken gemaakt om af te spreken op school, maar deze afspraken werden meerdere

malen op het laatste moment afgezegd. Een zwakte hierin is dat de onderzoekers erg afhankelijk waren van de andere onderzoeksgroep, die misschien wel andere prioriteiten heeft. Daarnaast konden de onderzoekers de eigen tijdsplanning niet bewaken omdat zij dit niet in de hand hadden. Een sterkte van de onderzoekers is dat zij een vlot werktempo hebben maar erg kritisch zijn. Dit kwam ten goede tijdens het analyseren van de gegevens nadat het ingevoerd was in SPSS, omdat de onderzoekers minder tijd ervoor hadden dan gepland. De onderzoekers hebben de intervisielessen nuttig gebruikt door middel van tijdig feedback te vragen. Tijdens de intervisielessen hebben de onderzoekers regelmatig positieve feedback gekregen op de geleverde stukken. Na de intervisielessen zijn de onderzoekers aan de slag gegaan met het verwerken van de verkregen feedback.

5.6. Discussie

Effectief studeren heeft met meerdere factoren te maken. Uit het onderzoek blijkt dat het Ministerie van Onderwijs moet bezuinigen in het onderwijs. Tegelijkertijd vindt de Onderwijsraad dat de kwaliteit van het onderwijs verbeterd moet worden. Er wordt teveel gekeken naar kwantitatieve onderwerpen, zoals rendement en uitval van studenten. De betrokkenheid van zowel de docenten als de studenten bij de Hogeschool wordt daardoor minder (Onderwijsraad, 2015). Uit het onderzoek komt naar voren dat wanneer docenten meer investeren in zichzelf en zijn studenten, de prestaties van studenten geoptimaliseerd kunnen worden.

De ervaring van de onderzoekers is dat zij weinig betrokkenheid hebben ervaren tijdens hun studie. Tijdens de studie hadden de onderzoekers meer behoefte aan betrokkenheid van de docenten. Dit komt ook naar voren uit de ingevulde enquêtes. De respondenten geven aan beter te presteren wanneer zij meer contact zouden hebben met docenten. Door vaker contact te hebben met docenten wordt én de betrokkenheid verhoogd en wordt er beter gepresteerd door de student. Daarnaast verhoogt dit ook de betrokkenheid bij Saxion Hogeschool. Door vaker contact te hebben met docenten, kan er gekeken worden naar de behoefte van de student.

Wanneer meerdere studenten behoefte hebben aan hetzelfde, kan de school hierop inspelen. Daarnaast draagt dit onderzoek bij aan het verbeteren van het onderwijs. Alle respondenten zijn daardoor betrokken bij Saxion Hogeschool. Zij hebben allen hun mening kunnen geven over bepaalde onderwerpen waardoor de Hogeschool mogelijke interventies kan doorvoeren.

Wanneer de student meer betrokkenheid voelt, zal dit zorgen voor meer verbondenheid met de AMM. Een gevoel van sociale verbondenheid is een psychologische basisbehoefte. Een gebrek hieraan zal negatieve gevolgen hebben waardoor de intrinsieke motivatie afneemt. Daar hoort onder andere bij een afname van zelfvertrouwen en slechtere prestaties in het onderwijs met een grotere kans op uitval. Wanneer er sociale verbondenheid wordt ervaren, zullen studenten meer vertrouwen hebben en beter presteren, waardoor het mogelijk is dat de intrinsieke motivatie wordt versterkt (Martens & Boekaerts, 2007).

Literatuurlijst

- Andriessen, D., Onstenk, J., Delnooz, P., Smeijsters H. & Peij, S. (2010). *Gedragscode praktijkgericht onderzoek voor het hbo. Gedragscode voor het voorbereiden en uitvoeren van praktijkgericht onderzoek binnen het Hoger Beroepsonderwijs in Nederland*. Delft: Elan Strategie & Creatie.
- Baarda, B., Bakker, E., Hulst, M. van der, Julsing, M., Fischer, T. & Vianen, R. van (2012). *Basisboek Methoden en Technieken. Kwantitatief praktijkgericht onderzoek op wetenschappelijke basis*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Blijleven, P. (2006). *Grondslagen EMMA- leerplan: Academie Mens en Maatschappij*. Enschede: Saxion Hogeschool Enschede.
- Bruinsma, M. (2003). *Effectiveness in Higher Education; factors that determine the outcomes of university education*. Verkregen via <http://www.studiesuccesho.nl/2011/01/31/samenvatting-proefschrift-bruinsma-2003/>
- Brysbaert, M. (2009). *Psychologie*. Gent: Academia Press.
- Buuren, H., Hummel, H., Berkhout, J. & Sloomaker, A. (2009). *Onderzoek de basis*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Covey, S.R., Merrill, A.R. & Merrill, R.R. (2005). *First things first*. New York: Simon & Schuster.
- Denissen, K., Leonard, R., Brande, J. van den & Willems, L. (2008). *Studeerwijzer: op weg naar succesvol studeren*. Brussel: Uitgeverij Vubpress.
- DUB (2011). *Meer college zorgt voor betere cijfers*. Verkregen via <http://www.dub.uu.nl/artikel/meer-college-zorgt-voor-betere-cijfers.html>
- Eerste Kamer der Staten- Generaal (2011). *Wet verhoging collegegeld langstudeerders*. Verkregen via http://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/32618_wet_verhoging_collegegeld
- Flier, G. (2011). *Actief studeren!? Een onderzoek naar belemmerende en bevorderende factoren voor studeren in het hoger onderwijs*. Enschede: Saxion Hogeschool Enschede.
- Hoger Onderwijs Persbureau (2011). *Alles wat je moet weten over de langstudeerboete*. Verkregen via www.dub.uu.nl/artikel/alles-wat-je-moet-weten-langstudeerboete.html
- Jansen, E. (1996). Spreiding studielast goed voor studievoortgang. *Onderzoek van onderwijs*, 3, 56-57. Verkregen via [https://www.rug.nl/research/portal/publications/spreiding-studielast-goed-voor-studievoortgang\(a210546d-1c6d-4506-9f72-0a54adc0b2de\).html](https://www.rug.nl/research/portal/publications/spreiding-studielast-goed-voor-studievoortgang(a210546d-1c6d-4506-9f72-0a54adc0b2de).html)
- Klaverstijn, S. (2014). *Sociale opleidingen op de schop*. Verkregen via <http://www.sax.nu/nieuws/679908/sociale-opleidingen-op-de-schop>
- Klaverstijn, S. (2015). *AMM docent moet weer dichter bij student staan*. Verkregen via <http://www.sax.nu/nieuws/679051/amm-docent-moet-weer-dichter-bij-student-staan>

- Manders, M. (2014). *Hoe doe je deskresearch?* Verkregen via <https://www.scribbr.nl/scriptie-structuur/hoe-doe-je-deskresearch/>
- Manders, M. (2014). *Wat is externe validiteit?* Verkregen via <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/wat-externe-validiteit/>
- Martens, R. & Boekaerts, M. (2007). *Motiveren van studenten in het hoger onderwijs. Theorie en interventies*. Groningen: Uitgeverij Wolters-Noordhoff.
- Migchelbrink, F. (2008). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Onderwijsraad (2015). *Kwaliteit in het hoger onderwijs. Evenwicht in ruimte, regels en rekenschap*. Den Haag: Drukkerij Excelsior.
- Oosterhuis-Geers, J. (2000). *Ik studeer wel op mijn eigen manier*. Amsterdam: Uitgeverij Boom
- Os, L. van, Tokucin. Y. (2012). *Investeren in effectief studeren*. Enschede: Saxion Hogeschool Enschede.
- Pol, M. (2013). *Nog slimmer! Wegwijzer voor efficiënt en effectief studeren*. Amsterdam Uitgeverij: VU Boekhandel/ Uitgeverij bv.
- Rijksoverheid (z.j.). *Veranderingen studiefinanciering*. Verkregen via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/studiefinanciering/inhoud/vernieuwde-studiefinanciering>
- Schouwenberg, H.C., Groenewoud & J.T. (2000). *Studieplanning*. Groningen: Uitgeverij: Wolters-Noordhoff.
- Verhoeven, N. (2010). *Wat is onderzoek? Praktijkboek methoden en technieken voor het hoger onderwijs*. Den Haag: Boom onderwijs.
- Vinke, R.H.W. (2007). *Zoeken naar intrinsieke motivatie*. Amsterdam: Reed Business.
- Vissers, P. (2015). *Leger van langstudeerders wil maar niet krimpen*. Verkregen via <http://profielen.hr.nl/2015/leger-van-langstudeerders-wil-maar-niet-krimpen/?plain=32584>
- Wat zijn interventies? (2007). Verkregen via <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/pedagogiek/11708-wat-zijn-interventies.html>
- Zimbardo P. G., Johnson R.L. & McCann V. (2015) *Psychologie. De essentie*. Amsterdam: Uitgeverij Pearson Benulux.
- Zwieten, M. van (2004). Waardering van kwalitatief onderzoek. *Huisarts en wetenschap*, 47(13), 38-43. Verkregen via <http://link.springer.com>.

Bijlage 1. Enquête

VRAGENLIJST

Beste studiegenoten,

Op dit moment zijn wij bezig met ons afstudeeronderzoek. Wij doen onderzoek naar de studiehouding en de belemmerende en bevorderende studiefactoren van derde en vierdejaars AMM studenten. Om te meten hoe de huidige stand is, hebben wij een enquête opgesteld. Mede dankzij jouw medewerking krijgt Saxion een beter beeld van zowel de studiehouding als de belemmerende en bevorderende studiefactoren van AMM studenten. Daarnaast kunnen wij een belangrijke stap maken in onze studie. Jouw medewerking wordt dan ook zowel door ons studenten als Saxion bijzonder op prijs gesteld.

De enquête bestaat uit 86 vragen en zal een kleine 20 minuten in beslag nemen. De enquête is opgebouwd uit meerdere soorten vragen en bestaat uit stellingen, juist/onjuist vragen, rangorde- en meerkeuzevragen. De bedoeling is dat je voor elke stelling op een 5-, 6- of 7-puntsschaal aangeeft in hoeverre je het ermee eens bent.

Let op; Als er bij staat (kruis aan) of (omcirkel) kruis of omcirkel dan maximaal één antwoordmogelijkheid per vraag aan. Doe dit zo open en eerlijk mogelijk, er zijn geen foute of goede antwoorden. Met jouw antwoorden zal vertrouwelijk worden omgegaan. De antwoorden worden anoniem en met vertrouwelijkheid verwerkt en worden niet aan derden verstrekt. In dit onderzoek zal er niet worden gerapporteerd over individuele data, alle gegevens zullen worden samengevoegd en zijn niet terug te leiden tot het individu, dit houdt in dat niemand kan achterhalen wie welke antwoorden heeft gegeven.

Met vriendelijke groeten,

Ben je geïnteresseerd in de resultaten van dit onderzoek? Stuur dan een e-mail naar Geke Flier.

Algemene vragen:

1. Ik volg de opleiding, (omcirkel):
 - a. MWD
 - b. SPH
 - c. Euregionaal
2. Ik volg de opleiding in:
 - a. Voltijd
 - b. Deeltijd
3. Ik zit in het:
 - a. Derde studiejaar
 - b. Vierde studiejaar
 - c. Vijfde of volgende studiejaar
 - d. Ik ben een uitgestelde examenkandidaat
4. . In welk kalenderjaar ben je gestart met deze opleiding: 20____
5. Vooropleiding (omcirkel):
 - a. MBO
 - b. HAVO
 - c. VWO
 - d. 21+ toets
 - e. Overgestapt van een andere HBO opleiding
 - f. Anders, namelijk_____
6. Mijn geboortejaar is 19____
7. Mijn geslacht is: man / vrouw
8. Wat is de stand van zaken met betrekking tot jouw studievoortgang (omcirkel):
 - a. Ik versnel het programma
 - b. Ik ben op schema en verwacht binnen vier jaar het diploma te behalen
 - c. Ik heb maximaal 1 jaar achterstand
 - d. Ik heb 1 of meer jaren achterstand
9. Als jij tijdens je studie vertraging hebt opgelopen wat was de voornaamste oorzaak hiervan (omcirkel)?
 - a. Mijn studiehouding
 - b. Omstandigheden thuis (privé)
 - c. Oorzaken op school, namelijk...
 - d. Anders, namelijk_____
 - e. n.v.t
10. In het vorige studiejaar (2014-2015) heb ik onderstaand aantal studiepunten behaald (omcirkel):

- a. 0-20
- b. 20-40
- c. 40-60
- d. >60

11. De opleiding wordt gefinancierd door (omcirkel):

- a. Mijzelf
- b. Mijn ouders
- c. Werkgever
- d. Anders, namelijk _____

12. Geef een inschatting van het percentage van je aanwezigheid tijdens de lessen:

- a. 0% - 20%
- b. 20% - 50%
- c. 50% - 80%
- d. 80% - 100%

13. Als ik afwezig ben dan is dat omdat (meerdere antwoordmogelijkheden):

- ☐ Ik moet werken
- ☐ Ik de les niet nuttig vind
- ☐ Vanwege zaken in mijn privéleven
- ☐ Ik ziek ben
- ☐ Niemand die ik ken naar de les toe gaat
- ☐ Anders, namelijk _____

14. Ik zorg dat ik aanwezig ben tijdens lessen (meerdere antwoordmogelijkheden):

- ☐ Die ik heel belangrijk vind
- ☐ Die verplicht zijn voor het vervolg van het leerpakket
- ☐ Die heel interessant zijn
- ☐ Waar al mijn studiegenoten ook naar toe gaan

AMM en opleidingsstructuur (kruis aan wat het meest op jou van toepassing is)	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Geen mening/neutral	Mee eens	Helemaal mee eens
15. Het helpt mij wanneer de studiebegeleider mij regelmatig vraagt naar mijn studievoortgang.	☐	☐	☐	☐	☐
16. Ik heb het gevoel te weinig ondersteuning te krijgen vanuit de opleiding.	☐	☐	☐	☐	☐
17. Ik zou beter studeren wanneer ik vaker contact had met docenten.	☐	☐	☐	☐	☐
18. Ik werk het best wanneer er duidelijke deadlines zijn.	☐	☐	☐	☐	☐
19. Ik leer het meest als de docent bepaalt wat ik moet doen	☐	☐	☐	☐	☐
20. Ik studeer het best wanneer ik vanuit de opleiding zo veel mogelijk vrijheid krijg.	☐	☐	☐	☐	☐
21. Het doel van de leertaken is voor mij duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐
22. Ik stel voor mijzelf kortetermijn- doelen tijdens het studeren.	☐	☐	☐	☐	☐

23. Ik vind het prettig wanneer er tijdens de studiebegeleiding stilgestaan wordt bij hoe het met mij gaat.	☐	☐	☐	☐	☐
24. Ik studeer beter wanneer ik leerdoelen formuleer.	☐	☐	☐	☐	☐
25. De docenten kennen mij, weten wie ik ben en wat ik nodig heb.	☐	☐	☐	☐	☐
26. Ik vind dat er op de AMM voldoende werkplek is om te studeren	☐	☐	☐	☐	☐
27. De manier van lesgeven bij AMM sluit aan op mijn leerstijl	☐	☐	☐	☐	☐

Onderwijsprogramma (kruis aan wat het meest op jou van toepassing is)	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Geen mening/ neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens
28. Ik leer van de manier van kennis overdragen door de docenten op deze opleiding	☐	☐	☐	☐	☐
29. Ik leer effectiever door de manier waarop de opleiding theorie combineert met de praktijk.	☐	☐	☐	☐	☐
30. Ik heb het nodig dat de docent mij stimuleert om aan het werk te gaan voor school	☐	☐	☐	☐	☐
31. Ik leer op deze opleiding veel van de feedback door docenten	☐	☐	☐	☐	☐
32. Ik ben goed in staat de leertaken die ik moet doen meteen uit te voeren	☐	☐	☐	☐	☐
33. Ik leer veel van de feedback van mijn medestudenten	☐	☐	☐	☐	☐
34. De lesstof op deze opleiding vind ik vaak te moeilijk	☐	☐	☐	☐	☐
35. Ik leer veel van de manier waarop de docenten mij uitdagen op deze opleiding	☐	☐	☐	☐	☐
36. Ik leer het meest van: Geef in een rangorde de cijfers 1 tot en met 5. 1 = Leer ik het meest van, 5 = Leer ik het minst van () Hoorcolleges () Werkcolleges () Vaardigheidslessen () De praktijk () Zelfstudie					
37. Ik leer het meest van: Geef in een rangorde de cijfers 1 tot en met 4. 1 = Leer ik het meest van, 4 = Leer ik het minst van () Feedback van de docent () Feedback van medestudenten () Feedback van praktijkbegeleider () Feedback van contactdocent					

38. Ik presteer het beste als: Geef in een rangorde de cijfers 1 tot en met 5. 1 = Ik presteer het best, 5= Ik presteer het minst () De docent inspirerend is voor mij () Ik goed kan opschieten met mijn medestudenten () De docent betrokkenheid laat zien bij mijn leerproces () Ik mijn eigen loopbaan kan bepalen binnen de opleiding () Ik een stok achter de deur heb	
39. a) Ik ervaar ondersteuning van mijn studiebegeleider (omcirkel): Juist / Onjuist b) Wat heb jij nog nodig van je studiebegeleider met betrekking tot je studievoortgang? Kruis de drie belangrijkste aan: () Hulp bij het reflecteren () Feedback op mijn resultaten () Persoonlijke aandacht () Stimulans om aan het werk te gaan () Hulp bij het maken van keuzes () Aandacht voor mijn studievoortgang () Goede begeleiding van de studiekekring	
40. Welke van onderstaande zinnen passen volgens jou bij de wijze van toetsen op jouw opleiding? Geef in een rangorde de cijfers 1 tot en met 6. 1= Past helemaal bij de wijze van toetsen, 6= Past helemaal niet bij de wijze van toetsen () In de beschrijving van de toets wordt duidelijk aangegeven wat ik moet doen om de toets te behalen () De docent legt duidelijk uit wat ik moet doen om de toets te behalen () Er is duidelijk beschreven hoe de toets beoordeeld zal worden () Op deze opleiding is het mogelijk een toets te behalen zonder er iets voor te doen () De toetsen zijn voldoende gespreid over het schooljaar () Als ik een toets niet heb behaald weet ik door de feedback die ik krijg, wat ik moet doen om de toets wel te behalen.	

41. Deze toets is het gemakkelijkst voor mij: Geef in een rangorde de cijfers 1 tot en met 6. 1 = Vind ik het makkelijkst, 6 = Vind ik het moeilijkst () Kennistoets met open vragen () Kennistoets met meerkeuzevragen () Product wat met een groepje is gemaakt () Product dat ik alleen heb gemaakt () Gespreks Assessment () Portfolioassessment													
42. Deze toets vorm is leerzaam voor mij: Omcirkel juist of onjuist <table> <tr> <td>a. Kennistoets met ja/nee vragen</td><td>Juist/onjuist</td></tr> <tr> <td>b. Kennistoets met open vragen</td><td>Juist/onjuist</td></tr> <tr> <td>c. Product wat met een groepje is gemaakt</td><td>Juist/onjuist</td></tr> <tr> <td>d. Product dat ik alleen heb gemaakt</td><td>Juist/onjuist</td></tr> <tr> <td>e. Gespreks assessment</td><td>Juist/onjuist</td></tr> <tr> <td>f. Portfolioassessment</td><td>Juist/onjuist</td></tr> </table>	a. Kennistoets met ja/nee vragen	Juist/onjuist	b. Kennistoets met open vragen	Juist/onjuist	c. Product wat met een groepje is gemaakt	Juist/onjuist	d. Product dat ik alleen heb gemaakt	Juist/onjuist	e. Gespreks assessment	Juist/onjuist	f. Portfolioassessment	Juist/onjuist	
a. Kennistoets met ja/nee vragen	Juist/onjuist												
b. Kennistoets met open vragen	Juist/onjuist												
c. Product wat met een groepje is gemaakt	Juist/onjuist												
d. Product dat ik alleen heb gemaakt	Juist/onjuist												
e. Gespreks assessment	Juist/onjuist												
f. Portfolioassessment	Juist/onjuist												

Motivatatie (kruis aan wat het meest op jou van toepassing is)	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Geen mening/neutraal	Mee eens	Helemaal mee eens
43. De sfeer tijdens de lessen is over het algemeen goed.	0	0	0	0	0
44. Ik voel mij thuis binnen AMM.	0	0	0	0	0
45. Ik mis een drijfveer om voor te werken.	0	0	0	0	0
46. Als ik opnieuw moest kiezen, zou ik voor dezelfde opleiding kiezen	0	0	0	0	0
47. Ik studeer omdat ik mijn HBO diploma wil halen.	0	0	0	0	0
48. Dat ik na mijn studie meer geld kan verdienen dan nu is voor mij een belangrijke reden om te studeren.	0	0	0	0	0
49. Als ik een onvoldaan heb behaald dan ga ik aan het werk om de studiepunten alsnog te behalen.	0	0	0	0	0
50. Als ik een onvoldaan heb behaald dan ligt dat aan het nakijken door de docenten.	0	0	0	0	0
51. Als ik een onvoldaan heb behaald dan komt dat omdat de studiestof niet goed uitgelegd is.	0	0	0	0	0
52. Dat mijn ouders mijn studie belangrijk vinden is een grote bron van motivatie voor mij.	0	0	0	0	0
53. Ik beloon mijzelf wel eens wanneer ik een toets of verslag heb gehaald.	0	0	0	0	0

54. Ik vind het motiverend wanneer er iemand (vanuit opleiding/ thuis of vriendenkring) is die regelmatig aan mij vraagt hoe het gaat met mijn opleiding.	☐	☐	☐	☐	☐										
55. Ik vind dat de stof die ik binnen mijn opleiding leer, goed kan gebruiken voor het beroep wat ik wil gaan uitoefenen.	☐	☐	☐	☐	☐										
56. Het behalen van het diploma voor deze opleiding heeft de hoogste prioriteit voor mij	☐	☐	☐	☐	☐										
57. Om financiële redenen moet ik de studie in vier jaar afronden	☐	☐	☐	☐	☐										
58. Als ik mijn motivatie in studiejaar 2015-2016 een rapportcijfer zou moeten geven dan zou dat zijn (kruis aan):	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>7</td> <td>8</td> <td>9</td> <td>10</td> </tr> </table>					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10						

Inzet (kruis aan wat het meest op jou van toepassing is)	Helemaal mee eens	Mee eens	Geen mening/ neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens
59. Ik ken precies de handleiding van het leerpakket waar ik nu mee bezig ben	☐	☐	☐	☐	☐
60. Ik neem het initiatief om mijn studievoortgang bespreekbaar te maken bij mijn docent	☐	☐	☐	☐	☐
61. Een toets probeer ik te behalen met zo weinig mogelijk inspanning	☐	☐	☐	☐	☐
62. In mijn huidige studiejaar besteed ik tijdens de lesweken gemiddeld onderstaand aantal uren aan lessen, stage en zelfstudie (omcirkel): a. 0-10 uur b. 11-20 uur c. 21-30 uur d. 31-40 uur e. Meer dan 40 uur.					
63. In mijn tijdsbesteding houdt ik de volgende rangorde van prioritering aan: Geef in een rangorde de cijfers 1 tot en met 4. 1 = Vind ik het belangrijkste, 4= Vind ik het minst belangrijk () Studie/stage () Werk () Gezin, familie, partner () Vrije tijd					

64. Met betrekking tot inzet door zelfstudie geef ik mij het rapportcijfer (kruis aan):											
<table border="1"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		

Karakter en persoonlijke leerstijl (kruis aan wat het meest op jou van toepassing is)	Helemaal mee eens	Mee eens	Geen mening/neutral	Mee oneens	Helemaal mee oneens
65. Ik werk het beste individueel	☐	☐	☐	☐	☐
66. Ik probeer altijd verbanden te leggen tussen wat ik lees in de theorie en de beroepspraktijk.	☐	☐	☐	☐	☐
67. Feedback van medestudenten/ docenten en praktijkbegeleiders zorgen ervoor dat ik veel over mijzelf leer tijdens de opleiding.	☐	☐	☐	☐	☐
68. Als ik een verslag maak dan lever ik hem pas in als ik hem meerdere keren heb doorgelezen.	☐	☐	☐	☐	☐
69. Ik streef altijd naar een zo goed mogelijke beoordeling van de producttoetsen.	☐	☐	☐	☐	☐
70. Als ik een onvoldaan heb behaald dan denk ik dat ik niet genoeg vaardigheden heb voor de studie.	☐	☐	☐	☐	☐
71. Wanneer ik een verslag heb ingeleverd dan twijfel ik er aan of het wel goed genoeg is.	☐	☐	☐	☐	☐
72. Als ik een onvoldaan heb behaald dan maak ik me daar geen zorgen over.	☐	☐	☐	☐	☐
73. Ik studeer het best wanneer ik druk voel om alles af te krijgen.	☐	☐	☐	☐	☐
74. Als ik achterstand oploop met de studie veroorzaakt dat stress bij mij.	☐	☐	☐	☐	☐
75. Met de voorbereiding van een kennistoets begin ik (omcirkel): a. Vanaf het begin van de lessen b. Een maand voor de toets c. Een week voor de toets d. Een dag voor de toets e. Ik leer niet voor de toets					

Planning (kruis aan wat het meest op jou van toepassing is)	Helemaal mee eens	Mee eens	Geen mening/neutral	Mee oneens	Helemaal mee oneens
76. Ik heb regelmatig meer tijd nodig voor de studie dan ik had gepland.	☐	☐	☐	☐	☐

77. Soms overvalt me een gevoel van onmacht wanneer ik zie wat ik nog voor de studie moet doen.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐										
78. Wanneer ik moet werken dan komt studie vaak op de tweede plaats.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐										
79. Ik kom er niet altijd aan toe om hard genoeg te studeren om bij te blijven.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐										
80. Als ik een planning maak, houd ik mij daaraan.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐										
81. Ik werk vrijwel nooit met een planning.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐										
82. Ik stel studietaken vaak uit.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐										
83. Ik denk dat ik de studie niet ga halen binnen de tijd die ervoor staat.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐										
84. Als ik een toets heb dan geloof ik er in dat ik het kan halen.	☐ ☐ ☐ ☐ ☐										
85. Met betrekking tot het vermogen om prioriteiten te stellen geef ik mijzelf het rapportcijfer (kruis aan):											
<table border="1"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
86. Met betrekking tot het vermogen om met meerdere dingen tegelijkertijd effectief bezig te zijn geef ik mijzelf het rapportcijfer (kruis aan):											
<table border="1"> <tr> <td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td> </tr> </table>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		

Bedankt voor het invullen!

Bijlage 2. SPSS frequentietabellen

1. Ik volg de opleiding

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,4	,4	,4
	MWD	124	50,2	50,2	50,6
	SPH	122	49,4	49,4	100,0
	Total	247	100,0	100,0	

2. Ik volg de opleiding in (voltijd/deeltijd)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,4	,4	,4
	Voltijd	210	85,0	85,0	85,4
	Deeltijd	36	14,6	14,6	100,0
	Total	247	100,0	100,0	

3. Ik zit in het (studiejaar)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,4	,4	,4
	Derde studiejaar	116	47,0	47,0	47,4
	Vierde studiejaar	121	49,0	49,0	96,4
	Vijfde of volgende studiejaar	7	2,8	2,8	99,2
	Uitgestelde examenkandidaat	2	,8	,8	100,0
	Total	247	100,0	100,0	

4. in welk kalenderjaar ben je gestart met deze opleiding

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2009	2	,8	,8	,8
	2010	4	1,6	1,6	2,5
	2011	16	6,5	6,6	9,1
	2012	121	49,0	49,8	58,8

	2013	98	39,7	40,3	99,2
	2014	1	,4	,4	99,6
	2016	1	,4	,4	100,0
	Total	243	98,4	100,0	
Missing	System	4	1,6		
Total		247	100,0		

5. Vooropleiding

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	MBO	101	40,9	41,1	41,1
	HAVO	104	42,1	42,3	83,3
	VWO	14	5,7	5,7	89,0
	21+ toets	1	,4	,4	89,4
	Overgestapt van een andere HBO opleiding	21	8,5	8,5	98,0
	Anders, namelijk..	5	2,0	2,0	100,0
	Total	246	99,6	100,0	
Missing	System	1	,4		
Total		247	100,0		

5. Vooropleiding anders

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	247	100,0	100,0	100,0

6. Leeftijd

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	21	1	,4	,4	,4
	22	1	,4	,4	,8
	23	1	,4	,4	1,2
	29	1	,4	,4	1,6
	37	1	,4	,4	2,0
	87	1	,4	,4	2,4
	1839	1	,4	,4	2,9
	1957	1	,4	,4	3,3

1960	2	,8	,8	4,1
1963	2	,8	,8	4,9
1967	2	,8	,8	5,7
1970	1	,4	,4	6,1
1971	1	,4	,4	6,5
1973	3	1,2	1,2	7,8
1978	1	,4	,4	8,2
1980	1	,4	,4	8,6
1982	1	,4	,4	9,0
1984	2	,8	,8	9,8
1985	1	,4	,4	10,2
1986	2	,8	,8	11,0
1987	4	1,6	1,6	12,7
1988	6	2,4	2,4	15,1
1989	5	2,0	2,0	17,1
1990	13	5,3	5,3	22,4
1991	32	13,0	13,1	35,5
1992	34	13,8	13,9	49,4
1993	42	17,0	17,1	66,5
1994	47	19,0	19,2	85,7
1995	26	10,5	10,6	96,3
1996	9	3,6	3,7	100,0
Total	245	99,2	100,0	
Missing System	2	,8		
Total	247	100,0		

7. Geslacht

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Man	32	13,0	13,1	13,1
	Vrouw	212	85,8	86,9	100,0
	Total	244	98,8	100,0	
Missing	System	3	1,2		
Total		247	100,0		

8. Stand van zaken m.b.t. studievoortgang

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ik versnel het programma	6	2,4	2,5	2,5
	Ik ben op schema en verwacht binnen 4 jaar het diploma te behalen	196	79,4	80,3	82,8
	Ik heb maximaal 1 jaar achterstand	31	12,6	12,7	95,5
	Ik heb 1 of meer jaren achterstand	11	4,5	4,5	100,0
	Total	244	98,8	100,0	
Missing	System	3	1,2		
Total		247	100,0		

9. Voornaamste oorzaak oplopen studievertraging

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,4	,4	,4
	Mijn studiehouding	16	6,5	6,6	7,0
	Omstandigheden thuis (privé)	35	14,2	14,3	21,3
	Oorzaken op school, namelijk..	9	3,6	3,7	25,0
	Anders, namelijk...	22	8,9	9,0	34,0
	N.v.t.	161	65,2	66,0	100,0
	Total	244	98,8	100,0	
Missing	System	3	1,2		
Total		247	100,0		

9. Oorzaak op school, namelijk..

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid		239	96,8	96,8	96,8
	bstuur studievereniging	1	,4	,4	97,2
	Communicatie	1	,4	,4	97,6
	Nieuwe school systeem	1	,4	,4	98,0
	Onvoldoende punten 1e jaar	1	,4	,4	98,4

Slechte communicatie van school of school verdeelt de toetsen niet evenredig over de periodes	1	,4	,4	98,8
stage	1	,4	,4	99,2
te veel lesstop in 1 kwartiel geplaatst daardoor niet door	1	,4	,4	99,6
vastgelopen tijdens het onderzoek	1	,4	,4	100,0
Total	247	100,0	100,0	

9. Oorzaak anders, namelijk...

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	224	90,7	90,7	90,7
3e jaars stage	1	,4	,4	91,1
burnout	1	,4	,4	91,5
dyslexie	1	,4	,4	91,9
een rot stage vorig jaar	1	,4	,4	92,3
functiebeperking	1	,4	,4	92,7
gezondheid	1	,4	,4	93,1
lichamelijke problemen				
waardoor jaarstage moest worden verlengd	1	,4	,4	93,5
medisch	1	,4	,4	93,9
minor in het buitenland	1	,4	,4	94,3
niet ingevuld	1	,4	,4	94,7
psychische omstandigheden	1	,4	,4	95,1
stage	1	,4	,4	95,5
stage liep niet goed	1	,4	,4	96,0
Stagelocatie i.s.m saxion	1	,4	,4	96,4
Thuis en weinig motivatie voor het huidige programma van school (behalve stage)	1	,4	,4	96,8
Toetsen niet gehaald	1	,4	,4	97,2
tot nu toe geen vertraging maar als dat gebeurt nog dit jaar komt dat door prive	1	,4	,4	97,6
verkeerde opleiding gekozen	1	,4	,4	98,0

verloving en bijbaan	1	,4	,4	98,4
vertraging door stage	1	,4	,4	98,8
ziekte	3	1,2	1,2	100,0
Total	247	100,0	100,0	

10. Studiepunten vorig jaar (2014/2015)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0-20	15	6,1	6,1	6,1
20-40	23	9,3	9,4	15,6
40-60	126	51,0	51,6	67,2
>60	80	32,4	32,8	100,0
Total	244	98,8	100,0	
Missing System	3	1,2		
Total	247	100,0		

11. Opleiding wordt gefinancierd door

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Mijzelf	113	45,7	46,5	46,5
Mijn ouders	98	39,7	40,3	86,8
Werkgever	13	5,3	5,3	92,2
Anders, namelijk..	19	7,7	7,8	100,0
Total	243	98,4	100,0	
Missing System	4	1,6		
Total	247	100,0		

11. Opleiding wordt gefinancierd, anders namelijk....

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	227	91,9	91,9	91,9
50/50 ouder & ik	1	,4	,4	92,3

alleen collegegeld. Rest betaal ik zelf.	1	,4	,4	92,7
deels zelf deels ouders	1	,4	,4	93,1
Duo	1	,4	,4	93,5
DUO	2	,8	,8	94,3
helft werk helft zelf	1	,4	,4	94,7
ikzelf en de werkgever	1	,4	,4	95,1
Mijn moeder	1	,4	,4	95,5
Mijn ouders de helft en ikzelf de helft	1	,4	,4	96,0
mijn ouders en mijzelf	1	,4	,4	96,4
mijn vader	1	,4	,4	96,8
Mijzelf en DUO	1	,4	,4	97,2
Mijzelf en mijn werkgever	1	,4	,4	97,6
mijzelf, kindergeld, werkgever	1	,4	,4	98,0
Mijzelf+mijn ouders	1	,4	,4	98,4
ouders en mijzelf	2	,8	,8	99,2
studiefi en ouders	1	,4	,4	99,6
Studiefinanciering en Ouders	1	,4	,4	100,0
Total	247	100,0	100,0	

12. Inschatting van het percentage aanwezigheid tijdens de lessen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0-20	4	1,6	1,6	1,6
	20-50	11	4,5	4,5	6,2
	50-80	63	25,5	25,9	32,1
	80-100	165	66,8	67,9	100,0
	Total	243	98,4	100,0	
Missing	System	4	1,6		
Total		247	100,0		

13. Als ik afwezig ben dan is dat omdat

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ik de les niet nuttig vind	51	20,6	32,9	32,9

	Vanwege zaken in mijn privéleven	46	18,6	29,7	62,6
	Ik ziek ben	47	19,0	30,3	92,9
	Niemand die ik ken naar de les toe gaat	2	,8	1,3	94,2
	Anders, namelijk..	9	3,6	5,8	100,0
	Total	155	62,8	100,0	
Missing	System	92	37,2		
Total		247	100,0		

13. Als ik afwezig ben dan is dat omdat

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ik de les niet nuttig vind	51	20,6	32,9	32,9
	Vanwege zaken in mijn privéleven	46	18,6	29,7	62,6
	Ik ziek ben	47	19,0	30,3	92,9
	Niemand die ik ken naar de les toe gaat	2	,8	1,3	94,2
	Anders, namelijk..	9	3,6	5,8	100,0
	Total	155	62,8	100,0	
Missing	System	92	37,2		
Total		247	100,0		

13. Als ik afwezig ben dan is dat omdat

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Vanwege zaken in mijn privéleven	26	10,5	36,1	36,1
	Ik ziek ben	42	17,0	58,3	94,4
	Niemand die ik ken naar de les toe gaat	1	,4	1,4	95,8
	Anders, namelijk..	3	1,2	4,2	100,0
	Total	72	29,1	100,0	
Missing	System	175	70,9		
Total		247	100,0		

13. Als ik afwezig ben dan is dat omdat

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Niemand die ik ken naar de les toe gaat	2	,8	100,0	100,0
Missing	System	245	99,2		
Total		247	100,0		

14. Ik zorg dat ik aanwezig ben tijdens lessen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Die ik heel belangrijk vind	223	90,3	91,8	91,8
	Die verplicht zijn voor het vervolg van het leerpakket	18	7,3	7,4	99,2
	Die heel interessant zijn	2	,8	,8	100,0
	Total	243	98,4	100,0	
Missing	System	4	1,6		
Total		247	100,0		

14. Ik zorg dat ik aanwezig ben tijdens lessen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Die verplicht zijn voor het vervolg van het leerpakket	176	71,3	87,6	87,6
	Die heel interessant zijn	23	9,3	11,4	99,0
	Waar al mijn studiegenoten ook naar toe gaan	2	,8	1,0	100,0
	Total	201	81,4	100,0	
Missing	System	46	18,6		
Total		247	100,0		

15. Het helpt mij wanneer de studiebegeleider mij regelmatig vraagt naar mijn studievoortgang

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	21	8,5	9,2	9,2
	Mee oneens	31	12,6	13,5	22,7
	Neutraal	60	24,3	26,2	48,9

	Mee eens	89	36,0	38,9	87,8
	Helemaal mee eens	28	11,3	12,2	100,0
	Total	229	92,7	100,0	
Missing	System	18	7,3		
Total		247	100,0		

16. Ik heb het gevoel te weinig ondersteuning te krijgen vanuit de opleiding

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	21	8,5	9,2	9,2
	Mee oneens	80	32,4	34,9	44,1
	Neutraal	69	27,9	30,1	74,2
	Mee eens	50	20,2	21,8	96,1
	Helemaal mee eens	9	3,6	3,9	100,0
	Total	229	92,7	100,0	
Missing	System	18	7,3		
Total		247	100,0		

17. Ik zou beter studeren wanneer ik vaker contact had met docenten

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	21	8,5	9,2	9,2
	Mee oneens	63	25,5	27,5	36,7
	Neutraal	66	26,7	28,8	65,5
	Mee eens	67	27,1	29,3	94,8
	Helemaal mee eens	12	4,9	5,2	100,0
	Total	229	92,7	100,0	
Missing	System	18	7,3		
Total		247	100,0		

18. Ik werk het best wanneer er duidelijke deadlines zijn

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,4	,4	,4
	Helemaal mee oneens	3	1,2	1,3	1,7
	Mee oneens	7	2,8	3,1	4,8
	Neutraal	15	6,1	6,6	11,4

	Mee eens	101	40,9	44,1	55,5
	Helemaal mee eens	102	41,3	44,5	100,0
	Total	229	92,7	100,0	
Missing	System	18	7,3		
Total		247	100,0		

19. Ik leer het meest als de docent bepaalt wat ik moet doen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,4	,4	,4
	Helemaal mee oneens	17	6,9	7,5	7,9
	Mee oneens	63	25,5	27,6	35,5
	Neutraal	89	36,0	39,0	74,6
	Mee eens	43	17,4	18,9	93,4
	Helemaal mee eens	15	6,1	6,6	100,0
	Total	228	92,3	100,0	
Missing	System	19	7,7		
Total		247	100,0		

20. Ik studeer het best wanneer ik vanuit de opleiding zo veel mogelijk vrijheid krijg

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,4	,4	,4
	Helemaal mee oneens	18	7,3	7,9	8,4
	Mee oneens	87	35,2	38,3	46,7
	Neutraal	65	26,3	28,6	75,3
	Mee eens	45	18,2	19,8	95,2
	Helemaal mee eens	11	4,5	4,8	100,0
	Total	227	91,9	100,0	
Missing	System	20	8,1		
Total		247	100,0		

21. Het doel van de leertaken is voor mij duidelijk

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	2	,8	,9	,9
	Helemaal mee oneens	14	5,7	6,1	7,0

	Mee oneens	79	32,0	34,5	41,5
	Neutraal	67	27,1	29,3	70,7
	Mee eens	59	23,9	25,8	96,5
	Helemaal mee eens	8	3,2	3,5	100,0
	Total	229	92,7	100,0	
Missing	System	18	7,3		
Total		247	100,0		

22. Ik stel voor mijzelf kortetermijn-doelen tijdens het studeren

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	22	8,9	9,6	9,6
	Mee oneens	56	22,7	24,5	34,1
	Neutraal	50	20,2	21,8	55,9
	Mee eens	89	36,0	38,9	94,8
	Helemaal mee eens	12	4,9	5,2	100,0
	Total	229	92,7	100,0	
Missing	System	18	7,3		
Total		247	100,0		

23. Ik vind het prettig wanneer er tijdens de studiebegeleiding stilgestaan wordt bij hoe het met mij gaat

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	9	3,6	3,9	3,9
	Mee oneens	27	10,9	11,8	15,7
	Neutraal	53	21,5	23,1	38,9
	Mee eens	100	40,5	43,7	82,5
	Helemaal mee eens	40	16,2	17,5	100,0
	Total	229	92,7	100,0	
Missing	System	18	7,3		
Total		247	100,0		

24. Ik studeer beter wanneer ik leerdoelen formuleer

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	2	,8	,9	,9

	Helemaal mee oneens	29	11,7	12,7	13,5
	Mee oneens	83	33,6	36,2	49,8
	Neutraal	63	25,5	27,5	77,3
	Mee eens	46	18,6	20,1	97,4
	Helemaal mee eens	6	2,4	2,6	100,0
	Total	229	92,7	100,0	
Missing	System	18	7,3		
Total		247	100,0		

25. De docenten kennen mij, weten wie ik ben en wat ik nodig heb

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,4	,4	,4
	Helemaal mee oneens	33	13,4	14,4	14,8
	Mee oneens	78	31,6	34,1	48,9
	Neutraal	57	23,1	24,9	73,8
	Mee eens	50	20,2	21,8	95,6
	Helemaal mee eens	10	4,0	4,4	100,0
	Total	229	92,7	100,0	
Missing	System	18	7,3		
Total		247	100,0		

26. Ik vind dat er op AMM voldoende werkplek is om te studeren

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	16	6,5	7,0	7,0
	Mee oneens	51	20,6	22,3	29,3
	Neutraal	52	21,1	22,7	52,0
	Mee eens	92	37,2	40,2	92,1
	Helemaal mee eens	18	7,3	7,9	100,0
	Total	229	92,7	100,0	
Missing	System	18	7,3		
Total		247	100,0		

27. De manier van lesgeven bij AMM sluit aan op mijn leerstijl

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	0	1	,4	,4	,4
	Helemaal mee oneens	7	2,8	3,1	3,5
	Mee oneens	39	15,8	17,1	20,6
	Neutraal	87	35,2	38,2	58,8
	Mee eens	88	35,6	38,6	97,4
	Helemaal mee eens	6	2,4	2,6	100,0
	Total	228	92,3	100,0	
Missing	System	19	7,7		
Total		247	100,0		

28. Ik leer van de manier van kennis overdragen door de docenten op deze opleiding

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	4	1,6	1,8	1,8
	Mee oneens	21	8,5	9,4	11,2
	Neutraal	79	32,0	35,3	46,4
	Mee eens	111	44,9	49,6	96,0
	Helemaal mee eens	9	3,6	4,0	100,0
	Total	224	90,7	100,0	
Missing	System	23	9,3		
Total		247	100,0		

29. Ik leer effectiever door de manier waarop de opleiding theorie combineert met de praktijk

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	5	2,0	2,2	2,2
	Mee oneens	25	10,1	11,2	13,4
	Neutraal	39	15,8	17,4	30,8
	Mee eens	112	45,3	50,0	80,8
	Helemaal mee eens	43	17,4	19,2	100,0
	Total	224	90,7	100,0	
Missing	System	23	9,3		
Total		247	100,0		

30. Ik heb het nodig da de docent mij stimuleert om aan het wekrt te gaan voor school

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	0	1	,4	,4	,4
	Helemaal mee oneens	26	10,5	11,6	12,1
	Mee oneens	60	24,3	26,8	38,8
	Neutraal	62	25,1	27,7	66,5
	Mee eens	61	24,7	27,2	93,8
	Helemaal mee eens	14	5,7	6,3	100,0
	Total	224	90,7	100,0	
Missing	System	23	9,3		
Total		247	100,0		

31. Ik leer op deze opleiding veel van feedback door docenten

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	7	2,8	3,1	3,1
	Mee oneens	33	13,4	14,7	17,9
	Neutraal	53	21,5	23,7	41,5
	Mee eens	102	41,3	45,5	87,1
	Helemaal mee eens	29	11,7	12,9	100,0
	Total	224	90,7	100,0	
Missing	System	23	9,3		
Total		247	100,0		

32. Ik ben goed in staat de leertaken die ik moet doen meteen uit te voeren

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	3	1,2	1,3	1,3
	Helemaal mee oneens	20	8,1	8,9	10,3
	Mee oneens	70	28,3	31,3	41,5
	Neutraal	51	20,6	22,8	64,3
	Mee eens	66	26,7	29,5	93,8
	Helemaal mee eens	14	5,7	6,3	100,0
	Total	224	90,7	100,0	
Missing	System	23	9,3		
Total		247	100,0		

33. Ik leer veel van de feedback van mijn medestudenten

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	9	3,6	4,0	4,0
	Mee oneens	23	9,3	10,3	14,3
	Neutraal	58	23,5	25,9	40,2
	Mee eens	108	43,7	48,2	88,4
	Helemaal mee eens	26	10,5	11,6	100,0
	Total	224	90,7	100,0	
Missing	System	23	9,3		
Total		247	100,0		

34. De lesstof op deze opleiding vin ik vaak moeilijk

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Helemaal mee oneens	70	28,3	31,3	31,3
	Mee oneens	104	42,1	46,4	77,7
	Neutraal	45	18,2	20,1	97,8
	Mee eens	4	1,6	1,8	99,6
	Helemaal mee eens	1	,4	,4	100,0
	Total	224	90,7	100,0	
Missing	System	23	9,3		
Total		247	100,0		

35. Ik leer veel van de manier waarop docenten mij uitdagen op deze opleiding

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,4	,4	,4
	Helemaal mee oneens	20	8,1	8,9	9,4
	Mee oneens	64	25,9	28,6	37,9
	Neutraal	92	37,2	41,1	79,0
	Mee eens	44	17,8	19,6	98,7
	Helemaal mee eens	3	1,2	1,3	100,0
	Total	224	90,7	100,0	
Missing	System	23	9,3		
Total		247	100,0		

36. Ik leer het meest van: Hoorcolleges

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Leer ik het meest van	21	8,5	10,4	10,4
	Leer ik goed van	30	12,1	14,9	25,2
	Leer ik normaal van	23	9,3	11,4	36,6
	Leer ik minder van	52	21,1	25,7	62,4
	Leer ik minst van	75	30,4	37,1	99,5
	6	1	,4	,5	100,0
	Total	202	81,8	100,0	
Missing	System	45	18,2		
Total		247	100,0		

36. Ik leer het meest van: Werkcolleges

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Leer ik het meest van	15	6,1	7,4	7,4
	Leer ik goed van	39	15,8	19,2	26,6
	Leer ik normaal van	73	29,6	36,0	62,6
	Leer ik minder van	57	23,1	28,1	90,6
	Leer ik minst van	19	7,7	9,4	100,0
	Total	203	82,2	100,0	
Missing	System	44	17,8		
Total		247	100,0		

36. Ik leer het meest van: Vaardigheidlessen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Leer ik het meest van	17	6,9	8,4	8,4
	Leer ik goed van	81	32,8	40,1	48,5
	Leer ik normaal van	52	21,1	25,7	74,3
	Leer ik minder van	33	13,4	16,3	90,6
	Leer ik minst van	19	7,7	9,4	100,0
	Total	202	81,8	100,0	
Missing	System	45	18,2		
Total		247	100,0		

38. Ik presteer het beste als: De docent inspirerend is voor mij

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ik presteer het best	46	18,6	23,1	23,1
	Ik presteer goed	39	15,8	19,6	42,7
	Ik presteer normaal	44	17,8	22,1	64,8
	Ik presteer minder	37	15,0	18,6	83,4
	Ik presteer het minst	33	13,4	16,6	100,0
	Total	199	80,6	100,0	
Missing	System	48	19,4		
Total		247	100,0		

38. Ik presteer het beste als: Ik goed kan opschieten met mijn medestudenten

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ik presteer het best	16	6,5	8,1	8,1
	Ik presteer goed	37	15,0	18,8	26,9
	Ik presteer normaal	52	21,1	26,4	53,3
	Ik presteer minder	41	16,6	20,8	74,1
	Ik presteer het minst	51	20,6	25,9	100,0
	Total	197	79,8	100,0	
Missing	System	50	20,2		
Total		247	100,0		

38. Ik presteer het beste als: De docent betrokkenheid laat zien bij mijn leerproces

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ik presteer het best	30	12,1	15,0	15,0
	Ik presteer goed	50	20,2	25,0	40,0
	Ik presteer normaal	44	17,8	22,0	62,0
	Ik presteer minder	43	17,4	21,5	83,5
	Ik presteer het minst	33	13,4	16,5	100,0
	Total	200	81,0	100,0	
Missing	System	47	19,0		
Total		247	100,0		

38. Ik presteer het beste als: Ik mijn eigen loopbaan kan bepalen binnen de opleiding

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ik presteer het best	66	26,7	33,8	33,8
	Ik presteer goed	29	11,7	14,9	48,7
	Ik presteer normaal	30	12,1	15,4	64,1
	Ik presteer minder	33	13,4	16,9	81,0
	Ik presteer het minst	37	15,0	19,0	100,0
	Total	195	78,9	100,0	
Missing	System	52	21,1		
Total		247	100,0		

38. Ik presteer het beste als: Ik een stok achter de deur heb

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ik presteer het best	58	23,5	29,0	29,0
	Ik presteer goed	52	21,1	26,0	55,0
	Ik presteer normaal	24	9,7	12,0	67,0
	Ik presteer minder	33	13,4	16,5	83,5
	Ik presteer het minst	33	13,4	16,5	100,0
	Total	200	81,0	100,0	
Missing	System	47	19,0		
Total		247	100,0		

39a. Ik ervaar ondersteuning van mijn studiebegeleider

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Juist	138	55,9	69,3	69,3
	Onjuist	61	24,7	30,7	100,0
	Total	199	80,6	100,0	
Missing	System	48	19,4		
Total		247	100,0		

39b. Wat heb je nog nodig van je studiebegeleider met betrekking tot je studievoortgang

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Hulp bij reflecteren	10	4,0	20,0	20,0
	Feedback op mijn resultaten	20	8,1	40,0	60,0

	Persoonlijke aandacht	13	5,3	26,0	86,0
	Hulp bij het maken van keuzes	3	1,2	6,0	92,0
	Aandacht voor mijn studievoortgang	2	,8	4,0	96,0
	Goede begeleiding van studiekekring	2	,8	4,0	100,0
	Total	50	20,2	100,0	
Missing	System	197	79,8		
Total		247	100,0		

40. Toetswijze: In de beschrijving van de toets wordt duidelijk aangegeven wat ik moet doen om de toets te behalen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Past helemaal bij de wijze van toetsen	55	22,3	30,4	30,4
	Past normaal bij de wijze van toetsen	35	14,2	19,3	49,7
	Past redelijk bij redelijk bij wijze van toetsen	27	10,9	14,9	64,6
	Past iets minder bij de wijze van toetsen	30	12,1	16,6	81,2
	Past minder bij de wijze van toetsen	15	6,1	8,3	89,5
	6	19	7,7	10,5	100,0
	Total	181	73,3	100,0	
Missing	System	66	26,7		
Total		247	100,0		

40. Toetswijze: De docent legt duidelijk uit wat ik moet doen om de toets te behalen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Past helemaal bij de wijze van toetsen	27	10,9	15,0	15,0
	Past normaal bij de wijze van toetsen	45	18,2	25,0	40,0
	Past redelijk bij redelijk bij wijze van toetsen	42	17,0	23,3	63,3

	Past iets minder bij de wijze van toetsen	22	8,9	12,2	75,6
	Past minder bij de wijze van toetsen	29	11,7	16,1	91,7
	6	15	6,1	8,3	100,0
	Total	180	72,9	100,0	
Missing	System	67	27,1		
Total		247	100,0		

40. Toetswijze: Er is duidelijk beschreven hoe de toets beoordeeld zal worden

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Past helemaal bij de wijze van toetsen	32	13,0	17,7	17,7
	Past normaal bij de wijze van toetsen	39	15,8	21,5	39,2
	Past redelijk bij redelijk bij wijze van toetsen	36	14,6	19,9	59,1
	Past iets minder bij de wijze van toetsen	27	10,9	14,9	74,0
	Past minder bij de wijze van toetsen	32	13,0	17,7	91,7
	6	15	6,1	8,3	100,0
	Total	181	73,3	100,0	
Missing	System	66	26,7		
Total		247	100,0		

40. Toetswijze: Op deze opleiding is het mogelijk een toets te behalen zonder er iets voor te doen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Past helemaal bij de wijze van toetsen	23	9,3	12,8	12,8
	Past normaal bij de wijze van toetsen	13	5,3	7,2	20,0
	Past redelijk bij redelijk bij wijze van toetsen	34	13,8	18,9	38,9
	Past iets minder bij de wijze van toetsen	32	13,0	17,8	56,7

	Past minder bij de wijze van toetsen	17	6,9	9,4	66,1
	6	61	24,7	33,9	100,0
	Total	180	72,9	100,0	
Missing	System	67	27,1		
Total		247	100,0		

40. Toetswijze: De toetsen zijn voldoende gespreid over het schooljaar

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Past helemaal bij de wijze van toetsen	19	7,7	10,6	10,6
	Past normaal bij de wijze van toetsen	33	13,4	18,4	29,1
	Past redelijk bij redelijk bij wijze van toetsen	22	8,9	12,3	41,3
	Past iets minder bij de wijze van toetsen	32	13,0	17,9	59,2
	Past minder bij de wijze van toetsen	44	17,8	24,6	83,8
	6	29	11,7	16,2	100,0
	Total	179	72,5	100,0	
Missing	System	68	27,5		
Total		247	100,0		

40. Toetswijze: Als ik een toets niet heb behaald weet ik door de feedback die ik krijg wat ik moet doen om de toets wel te behalen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	1	,4	,6	,6
	Past helemaal bij de wijze van toetsen	24	9,7	13,4	14,0
	Past normaal bij de wijze van toetsen	28	11,3	15,6	29,6
	Past redelijk bij redelijk bij wijze van toetsen	28	11,3	15,6	45,3
	Past iets minder bij de wijze van toetsen	34	13,8	19,0	64,2

	Past minder bij de wijze van toetsen	32	13,0	17,9	82,1
	6	32	13,0	17,9	100,0
	Total	179	72,5	100,0	
Missing	System	68	27,5		
Total		247	100,0		

41. Kennistoets met open vragen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Vind ik het makkelijkst	9	3,6	4,8	4,8
	Vind ik normaal te maken	24	9,7	12,9	17,7
	Vind ik redelijk te maken	20	8,1	10,8	28,5
	Vind ik iets minder makkelijk	35	14,2	18,8	47,3
	Vind ik moeilijk te maken	25	10,1	13,4	60,8
	Vind ik het moeilijkst	73	29,6	39,2	100,0
	Total	186	75,3	100,0	
Missing	System	61	24,7		
Total		247	100,0		

41. Kennistoets met meerkeuzevragen

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Vind ik het makkelijkst	76	30,8	41,1	41,1
	Vind ik normaal te maken	32	13,0	17,3	58,4
	Vind ik redelijk te maken	43	17,4	23,2	81,6
	Vind ik iets minder makkelijk	13	5,3	7,0	88,6
	Vind ik moeilijk te maken	17	6,9	9,2	97,8
	Vind ik het moeilijkst	4	1,6	2,2	100,0
	Total	185	74,9	100,0	
Missing	System	62	25,1		
Total		247	100,0		

De ruwe data voor de hele enquête is opvraagbaar.

Bijlage 3. Evaluatieformulier onderzoeksopdracht

EVALUATIE ONDERZOEKSOPDRACHT	
STUDENTGEGEVENS	
Naam	Manuela Coga en Kelly Oude Roelink
Onderwerp bacheloronderzoek	Studiehouding derde- en vierdejaarsstudenten van de Academie Mens en Maatschappij
Opleiding	MWD & SPH
GEGEVENS INSTELLING/ORGANISATIE	
Naam organisatie + afdeling	Saxion Hogeschool Enschede, Academie Mens en Maatschappij
Onderzoeksbegeleider	Geke Flier
Adres	M.H. Tromplaan 28
Postcode/woonplaats	7513 AB Enschede
Telefoonnummer	053 - 487 11 11
Email	
Datum	08-02-2016

Hieronder kunt u aangeven wat uw mening is over het bacheloronderzoek.

1. Graag uw mening over het product dat het bacheloronderzoek heeft opgeleverd (aankruisen wat van toepassing is):

	Onvoldoende	Voldoende	Ruim voldoende	Goed
Inhoud (duidelijk, juiste weergave van feiten, voldoende diepgang etc.)			X	
Argumentatie (m.n. conclusies en aanbevelingen)			X	
Bereiken van de afgesproken doelen			X	
Bruikbaarheid voor de organisatie			X	
Heeft u aanvullende opmerkingen over de opdracht? (bijvoorbeeld welke nieuwe gezichtspunten heeft het opgeleverd) Vermeld ze dan hieronder:				
We zijn blij met deze nieuwe meting. Kelly en Manuela hebben zich ingezet voor een mooi resultaat!				

2. Graag uw mening over de wijze waarop het bacheloronderzoek tot stand is gekomen:

	Onvoldoende	Voldoende	Ruim voldoende	Goed
Samenwerking tussen studenten (o.a. taakverdeling)			X	
Samenwerking studenten vs. organisatie		X		
Zelfstandigheid studenten			X	
Effectiviteit van werken van studenten				X
Omgaan met afspraken/planning				X
Communicatie van studenten				

			x	
Afronding van de opdracht door studenten			x	
Heeft u aanvullende opmerkingen over de wijze waarop de opdracht tot stand is gekomen? (bijvoorbeeld individuele inbreng in geval van groepen / de mate, waarin de uitvoering binnen de organisatie heeft plaatsgevonden, etc).				
Soms had er meer communicatie kunnen zijn. Maar het was voldoende.				

Bedankt voor het invullen!

Bijlage 4. Modelovereenkomst

Model overeenkomst onderzoeksopdracht

SAXION

Academie Mens en Maatschappij

OVEREENKOMST ONDERZOEKSOPDRACHT

STUDENTGEGEVENS	
Naam	Kelly Oude Roelink
Adres	Zwarteweg 94
Postcode/woonplaats	7532 XN Enschede
Telefoonnummer	-
Mobiel	0613848453
Email	kellyouderoelink@hotmail.com
Opleiding	Sociaal Pedagogische Hulpverlening
Naam	Manuela Coga
Adres	Mariendaal 123
Postcode/woonplaats	7544 NH Enschede
Telefoonnummer	-
Mobiel	0651871658
Email	manuelacoga@live.nl
Opleiding	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
GEGEVENS INSTELLING/ORGANISATIE	
Naam Organisatie + afdeling	AMM afd. IDU
Eindverantwoordelijke onderzoek	Commissie IDU: Geke Flier
Onderzoeksbegeleider + opleiding	AMM
Adres	Saxion University of Applied Sciences Academie Mens en Maatschappij M.H. Tromplaan 28 Postbus 70.000, 7500 KB Enschede
Postcode/woonplaats	7500 KB Enschede
Telefoonnummer	053-4871883
Email	g.flier@saxion.nl
De organisatie geeft wel toestemming voor publicatie van het bachelorrapport.	
GEGEVENS ACADEMIE MENS EN MAATSCHAPPIJ	
Naam Organisatie + afdeling	Saxion, Academie Mens en Maatschappij
Eindverantwoordelijke onderzoek	Karin Kremer-Baars
Onderzoeksbegeleider + opleiding	

Adres	M.H. Tromplaan 28
Postcode/woonplaats	Postbus 70.000/7513 AB Enschede
Telefoonnummer	053-4871111
Email	
GEGEVENS ONDERZOEK	
Onderwerp en achtergrondsheets	Herhaling van onderzoek dat is gedaan in 2011-2012 naar de optimalisering van de studiehouding van 3 ^e en 4 ^e jaars studenten van de Academie Mens en Maatschappij
Doelstelling/vraagstelling	Hoe kan de studiehouding van derde- en vierdejaars studenten van de Academie Mens en Maatschappij (AMM) van Saxion Hogeschool Enschede geoptimaliseerd worden?
Projectomschrijving	
Werkwijze	Kwantitatief onderzoek d.m.v. het afnemen van enquêtes
Middelen (bijv. financiën, overlegtijd)	Geen financiële middelen. Wel overlegtijd
Tijdsfasering (start-, loop- eindtijd) Let op: dit mag maximaal zeven maanden in totaal beslaan.	Sept 2015-febr.2016
Beoogde tussenproducten	nvt
Producten ter beschikking	Voorgaande onderzoeken
Geheimhoudingsplicht (bijv. privacy)	Ja, wat betreft de respondenten

OVERIGE AFSPRAKEN / CONDITIES:

Het onderzoeksplan is gelezen en geaccordeerd door de opdrachtgever.

Overige afspraken en condities, indien van toepassing, *kunnen* gemaakt worden door opdrachtgever en studenten met betrekking tot onder meer:

- de te leveren aantallen eindrapporten (en de mogelijke extra kosten daarvan) en daarmee samenhangende extra inspanningen, zoals een handzame samenvatting van de rapportage en/of persbericht;
- de presentatie van de onderzoeksresultaten;
- het copyright/auteursrecht. (In de vorm van een zinsnede als: "Het auteursrecht van de eindrapportage / eindproduct berust bij de auteurs";
- het al dan niet hebben van publicatierecht van een rapport voor Academie M&M dan wel de betrokken organisatie (sluit direct aan bij voorgaande punt); ja
- het al dan niet gemeenschappelijk dragen van de kosten van een (mogelijke) publicatie; nee
- door de opdrachtgever te leveren inspanningen m.b.t. bijvoorbeeld het aanleveren van materiaal en informatie of te regelen voorzieningen ten behoeve van het onderzoek; voorgaande onderzoeken voor zover mogelijk.

- afspraken m.b.t. de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van het onderzoek vanuit AMM. Dat is formeel de manager onderwijsuitvoering, die de verantwoordelijkheid delegeert aan de onderzoeksbegeleider;
- investerings- en betalingscondities: de naar verwachting vereiste financiële investering van de opdrachtgever (en eventuele bijdrage van de opdrachtnemer in de kosten), afspraken over mogelijk meerwerk en over betalingstermijnen/deelfacturen.

VOOR AKKOORD

- Handtekening Eindverantwoordelijke Opleiding
- Handtekening Eindverantwoordelijke Instelling
- Handtekening Student(en)

manuelac

Datum en Plaats

Evt. Bijlagen